

DIRVA

KAS ATŠITIKO

Bombardavimas — bejėgis pyktis ar laimėjimas?

Sėsdamas rašyti šias eilutes visados pavydžiu dienraščių komentatoriams: ką šiandien galvoji, jau rytoj žinos skaitytojai. Rečiau pasirodančių spaudos organų bendradarbiai yra mažiau laimingi: iki tavo mintys pasieks skaitytojus, jos gali būti beviltiškai pasenusios. Išvada: palik visas aktualijas ramybėje.

Tos taisyklės tačiau laikytis sunku šiandien, kada kiekvienas politinės raidos stebėtojas atsidūrė prieš mįslę: kokios naudos davė Nixonui Hanojaus-Haiphongo sričių bombardavimas. Teisingas atsakymas galės būti žinomas artimiausioje ateityje, gal net prieš pasirodant šiomis eilutėmis. Už tat vertėtų palaukti. Iš kitos pusės mįslė tokia įdomi, kad negali susilaikyti jos nepagvildenęs jau dabar.

Žinomi faktai yra tokie. Derybom sustojus dėl komunistų nenoro leisti į kompromisą, Nixonas įsakė bombarduoti Hanojaus-Haiphongo sritį. Iš vienos pusės atrodo, kad bombardavimas davė teigiamų rezultatų. TIME magazinas savo 'cover story' galėjo užvardinti: NIXON'S BLITZ LEADS BACK TO THE TABLE. Iš kitos pu-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

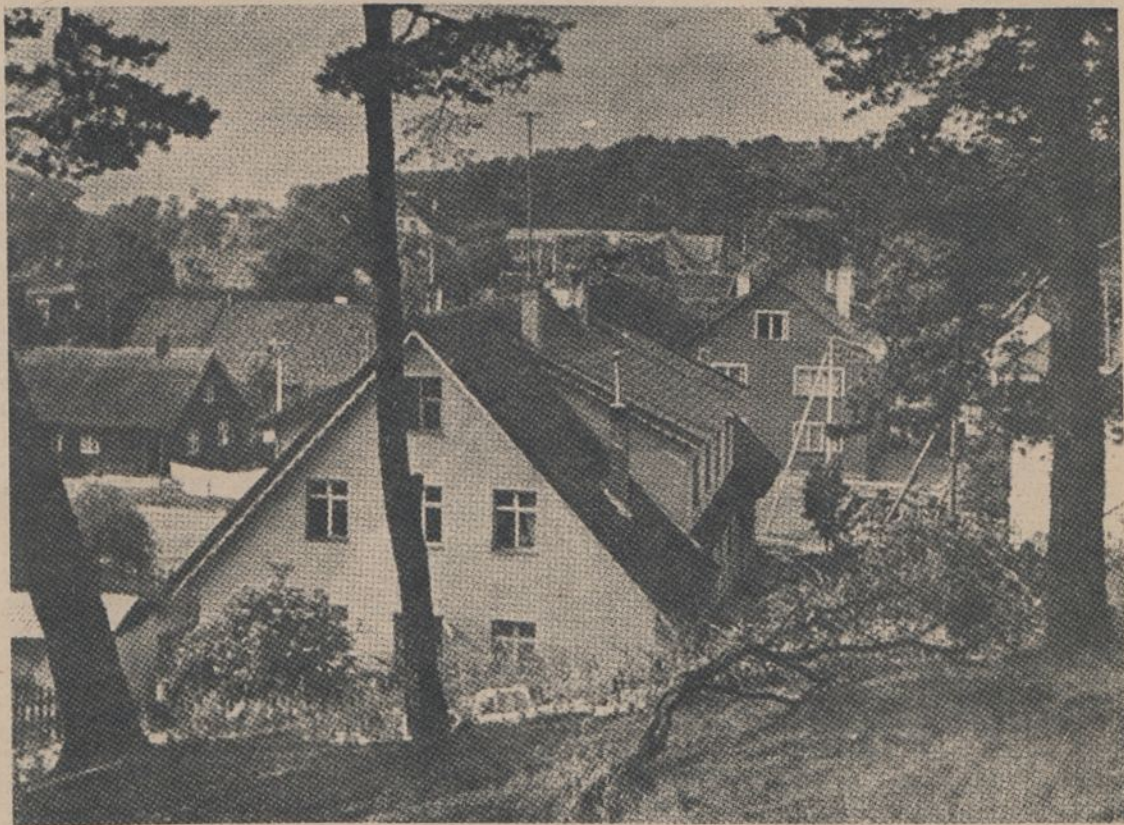
sės komunistai, grįžę prie derybų stalo, gali ir toliau pasirodyti esą nesukalbami. Dėl tos paprastos priežasties, kad Nixonas antrą kartą negalės griebtis tokios pat priemonės. Visų pirma toje srityje nedaug liko nepalietusių karinės reikmės taikinių. Antra, amerikiečių karo aviacijos nuostoliai buvo tokie, kad nesinorėtų juos pakartoti. Trečia, jei komunistams pasisektų derybas kiek ilgiau nudelsti, Nixonas tikrai negalės pakartoti savo spaudimo dėl to, kad demokratų kontroliuojamas kongresas gali nutraukti visas lėšas karo vedimui. Vaizdžiai tariant, bombardavimas privedė prie Hanojaus -- JAV demokratų partijos koalicijos, kurios idėjai simpatizuoja ir kai kurie respublikonai, jų Ohio senatorius Saxbe net prileido, kad Nixonas yra išprotėjęs.

Tiesa, grynai kariškai žiūrint Vietnamo karas iki Nixono BLITZ'o buvo vedamas absurdiškai. Vokiečių žvalgybininkas gen. Gehlenas savo atsiminimuose teigia, kad amerikiečiai bandė laimėti karą Vietname tokiu būdu, kurį kiekvienas vo-

kiečių generalinio štabo karininkas atmestų kaip neįmanoma. Vokiečių karo akademikams buvo kalamas į galvą sunkiai pažodžiui verčiamas dėsniš: "Nicht klockern, sonder klotzen" atseit, nekrapštykis, bet duok visa jėga. Nixonas griebėsi tos taktikos tuo metu kai taika jau buvo 'at hand' ir neatrodo, kad jis tą smūgį, kuris amerikiečiams kaštavo 29 lėktuvus ir 105 lakūnus, galės dar pakartoti.

Už tat prašosi prielaida, kad prezidentas Nixonas būtų tiksliau padaręs bombardavimą tęsdamas ne iki komunistų sutikimo vėl grįžti prie derybų stalo, prie kurio jie vėl galės kartoti savo pokštus, bet iki kapituliacijos. O jei jis to negalėjo pasiekti, nereikėjo bombardavimo ir pradėti.

Žinia, visi tie samprotavimai tėra spekuliacijos, kurias iš dalies iššaukė pati administracija iki šiol atsisakiusi duoti bet kokių išsamesnių paaiškinimų. Nesinori tikėti, kad tai būtų tik bejėgis Nixono pyktis, supratęs, kad visos pastangos išlaikyti Pietų Vietnamą bus nuėjusios niekais. Galimas daiktas, kad buvo siekiama daugiau ribotų tikslų, kaip pa-
vyzdžiui išnaudoti paskutinę progą ir dar kartą gerokai apnaikinti šiaurinio Vietnamo karo vedimo potencialą. Juk tie B-52 lėktuvai, kurių numušimu taip didžiuojasi Hanojus, yra mažiausiai 10 metų senumo (jie daugiau nebestatomi) ir pirmą kartą buvo išbandyti tikro karo ugnyje, nes so vietinė Hanojaus-Haiphongo priešlėktuvinė apsaugos sistema yra to-

LIETUVOS PAJŪRIS

Nida

NUŽUDYTAS PABĖGĖLIS IŠ SOVIETŲ RUSIJOS

Pernai Dirva plačiai aprašė dramatišką ruso jūreivio Sergėjaus Kurdakovo prasiveržimą į laisvę. Dirvos korespondentas, remdamasis amerikiečių žurnalo Guideposts (leidžiamas Car-mel, N. Y. 10512) daviniais, pavaizdavo jaunuolio Sergėjaus prasiveržimą į laisvę.

kia pat, kokios galima tikėtis pačioje Sovietijoje. Taigi Vietnamo patyrimas gali nulemti klausimą, ar iš viso dar apsimoka B-52 laikyti JAV apginklavime. Jei ne -- galima sutaupyti bilijonus dolerių. Visa tai, tačiau neišsprendžia pirminės mįslės -- kokios įtakos šiam karui ir taikai padarė paskutinis bombardavimas ir kaip jį amerikiečiams sugebės paaikškinti prezidentas Nixonas.

Sergėjus Kurdakovas (Kourdakov) buvo auklėjamas tapti kovingu bedievu. Baigęs sovietinę jūrinių mokymų mokyklą ir perėjęs pionierių trenin-gą, jis tapo komjaunuo-liu. Čia jis buvo paskirtas "savanoriu" religinių apeigų tramdytoju. Vladivostoke buvo suorganizuoti komjaunimo būre-liai, kuriems pavesta trukdyti ir terorizuoti "religininkus".

Dosniai nugirdomi, vaisingi, stiprinami vokiečių, jaunuoliai užpuldavo religinių pamaldų lankytojus, mušė juos, išvaikydavo tikinčiuosius iš jų slaptų pamaldų.

"Mano religija buvo komunizmas", dėstė Guideposts pasikalbėjime Sergėjus. "Mano išganytojas buvo Leninas. Tris kartas stovėjau eilėje Raudonoje Aikštėje, laukdamas galimybės nusilenkti jo mumijai".

Komjaunuoliams parūpindavo specialių, milicinin-kio lazdu, kad būtų parankiau daužyti besimeldžiančiųjų galvas.

"Išiverždavome pro duris, grabistėme jų maldaknyges ir Bibliją, tos knygos buvo ranka surašytos, plėšėme, naikino-me jas, daužėme žmones. Ir kas tokio įteigė buvo su-laužytų žandikaulių? Juk jie buvo liaudies priešai!" dėstė Sergėjus.

Jis užsiėmė sportu, buvo geras plaukikas. Jam buvo 19 metų. "Religininkų" tramdymas atrodė įdomiu, visagalinės valdžios pavestu darbu.

Atimtas religines knygas jie degino. Jie buvo išsiūžėję atkaklius religinių pamaldų lankytojus ir mušė tokius juo žiauriau. Ne kartą jie atrado pamaldose aštuoniolika-metę Natašą. Jie griebė ją už plaukų, išmetė laukan ir negailestingai mušė lazdomis.

"Bent savaitę ji negalės nė prisėsti", juokavo teroristai, patenkinti savo "antireligine pamoka". Už trijų dienų, per eilinę "ablavą" jie

vėl atrado Natašą slap-tose pamaldose.

"Ką su tokiais daryti?" klausė budeliai. "Juk mes esame pakan-kamai smarkūs".

Bet "antireliginis smarkumas" nepajėgė užmušti religinio jausmo žmogaus sieloje. Mušamieji žmonės atsakė... meile. Sena moteris, mušama lazda, meldėsi už budelį. "O, Dieve, išgelbėk šį jauną žmogų!"

Tai buvo nuostabu. Viena, kraujais apšlakstyta rankraštį Sergėjus neįmetė į laužą, bet parsinešė, slapta, namo. To rankraščio tekstai paveikė Sergėjų. Jam atsiskleidė naujas, katakombinis pasaulis. Jis pergyveno komplikuo-tus atsivertimo jausmus. Visa tai, ką jis darė, visa tai, ką jam liepė daryti, pasidarė balsu ir šlykštu. Jis atsisakė dalyvauti teroristinėse atakose prieš "religininkus".

Sergėjus pastatė ultimatumą. Jis privalas vykdyti paliepiamus.

"Bet aš jau židrėjau į viską naujomis akimis" dėstė Sergėjus savo išpažintyje. "Aš jutau, aš negaliu likti ir gyventi smurto pasaulyje. Pabėgimo mintis ėmė mane lankyti. Svarsčiau, kuriuo būdu galėčiau pabėgti. Perplaukti Tizos upę iš Ukrainos į Vengriją? Per kalnus pabėgti į Turkiją? Pabėgimo galimybės nežadėjo sėkmės".

Sergėjų paskyrė dirbti žvejybiniam laive. Šitaip vaizduoja pabėgimo į laisvę pagundą nelaimingam jaunuoliui, stovėdamas ant laivo "Kolivajn" denio, stebėdamas plačią Los Angeles šviesų panoramą, ir prisimindamas Simo Kudirkos išdavimą:

"Vėsu ir miglotą rytą stovėjau aš ant Kolivajn denio. Mes palikome Petropavlovską, žvejojome Ramiajam vandenynė, Beringo jūroje, prie Havajų. Tą naktį,

(Nukelta į 2 psl.)

JONAVA BE PROPAGANDINĖS KOSMETIKOS

Jonavoje vyksta didelės statybos. Stato Azotinių trąšų gamyklą.

Valstybė nori pastatyti tą gamyklą už dyką, pasinaudodama (Egipto faraonų metodu) labai menkai beatlyginamu darbu.

Ok, Lietuvoje (ir visoje Sovietijoje) komjaunuoliai gauna "kelialapius į darbą". Gavęs tokį "kelialapį", komjaunolis neturi stebėtis dėl netikėtumo, neturi klausinėti ar atsikalbėti, bet laiku prisistatyti darbui jam paskirtoje vietoje. Šitokiu būdu į Azotinių trąšų gamyklas statybą suvažiuo daug jaunimo. Su prantama, pagal sovietinę spaudą, jaunimas "pilnas entuziazmo", pasirengęs socialtiniams ir aukštiems "išdirbiam". Už tą trisus valstybės dalins "garbės lakštus" ir medaliukus. Tai viskas į vergų darbo neatlyginimo sąskaitą.

Bet masinis jaunimo suvažiavimas apunkino Jonavos miesto bei artimos apylinkės buitinį tvarkymą. Apie tai plačiai rašo "Komjaunimo Tiesa" (Nr. 240), netiesiogiai kaltindama vietos raikomą ir kitus pareigūnus.

Darbininkams apgyvendinti bendrabučiai perpildyti. Kiekvienam gyvena po 400 asmenų. Šitokiai grupei paskirtas "auklėtojas", kuris turi sekti politinį savo grupės išprusimą. Tai, nelyginant, "lenininis kapelionas" klaseje. Suvežtieji komjaunuoliai "chuliganauja, girtauja". Dažnai ir pabėga iš darbo, slapstosi, stengiasi grįžti namo. Tipingas konclagerio vaizdas ryškėja, prisiminus, kad žmonės išplėšti iš savo įprastos buitinės aplinkos ir įmesti į nepakenčiamas perpildyto bendrabučio sąlygas.

Kultūrinio gyvenimo sąlygos žemiau būtino minimumo. Laikraščio karikatūristas L. Kontrimas šitaip pavaizdavo "kultūros namus", skubomis įkurtus kažin kur prie gamyklos statybos. Jaunieji žmonės neranda kultūrinio

pilsio iš lentų sukaltoje pašidrėje, iškilmingai pavadintoje "kultūros namais". Beviltiškas ir tuščias, žalingas dorai laisvalaikis provokuoja neigiamų nuotai-kų susidarymą.

Netvarkoj net primityviausio susitvarkymo rutina.

Dailidė V. Stina skundžiasi, kad "statybose net atsigerti negausi. Netoliese yra du arteiniai šuliniai, tačiau jie dvokia žibalu".

Maitinimo punktai toli nuodabovietės. Tenka vykti autobusu, kuriame didelė spūstis. Taip, kad iki žmogus prisistumia iki pietų stalo trunka lėkuriuoti pusantros valandos.

Pagaliau ir komjaunimo centras, su kuriuo (teoriškai) kiekvienas komjaunolis turi palaikyti ryšį, nusiskusti netvarka, patiekti sumanymus, įkurtas už trijų kilometrų. Galima suprasti, koks "ryšys" gali būti su centru rudens keliais, žiemai slaučiant laukuose.

"Mes mokomės iš klaidų", sofistiškai pasiguodžia korespondentas R. Žilevičius, surinkęs visą portfelį skundų.

Tačiau, matyti, tas posakis, lyg kulką Dievui į langą, Kiekvieną sovietinį projektą pradedant, žmonės metami (kaip ver-gai) ant plyno lauko. Plano stoka, visokeriopo tiekimo defektai, barbariškas nekreipimas dėmesio į darbininko dvasinius poreikius yra būdingi sovietinių statybų palydovai. (cp)

J. Kajecko, Lietuvos Atstovo Washingtonė žodis į Lietuvą per Amerikos Balsą Naujųjų 1973 Metų proga.

Garbingos Tėvynės Mielieji Tautiečiai,

Naujųjų 1973 Metų proga norėčiau pasveikinti visus lietuvius, ypač Tėvynėje gyvenančius ir Sibiro tremtyje skurstančius.

Praėjusieji metai buvo nepaprastai turtingi svarbiais tarptautiniais įvykiais, kurių svarbiausieji buvo JAV Prezidento vizitai į Pekiną ir į Maskvą. Europoje -- Vakarų Vokietija patvirtino sutartis su Sovietų Sąjunga bei Lenkija. Europos Bendruomenė stiprėja ir siekia Europos apsiungimo. Helsinkyje prasidėjo svarbūs pasitarimai. Tų pasitarimų tikslas svarstyti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo klausimus bei siekti tarp Rytų ir Vakarų įtampą pašalinti. Mat, tikima, kad ilgai neišvengsime keisios komunistų valdomose kraštuose režimas ir kad pasitarimų pasėkoje santykiai tarp Rytų ir Vakarų kraštų pagerėsia.

Tie įvykiai ir pastarimai liudija, kad norima taiką išlaikyti ir žmonėms geresnį gyvenimą patikrinti. Ta proga prisimintini prieš keletą dienų Popiežiaus Pauliaus VI-ojo pasakyti žodžiai, kad taika negalima be teisingumo ir kad teisingumo siekiant tenka atsižvelgti į tai, jog būtų apsaugotos pagrindinės žmogaus teisės. Tos mintys labai brangios, nes siekiame, kad žmogaus teisės būtų pagerbiamos ir Lietuvių Tautos teisės bei siekimai nenukentėtų. Šiais klausimais lietuviai yra vieningi. Jie dėkingi JAV-bėms bei kitiems kraštams, kurie nepripažįsta prievartinio Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą.

Gyvai budėdami Lietuvių Tautos interesų sargyboje mes uoliai sekame tarptautines derybas, trokšdami įgyvendinti mūsų pagrindinę siekimą -- atgauti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Mums žinomas tėvynėje gyvenančių tautiečių ryžtas ir pastangos likti ištikimais savai tautai. Toks pat ir mūsų nusistatymas. Mes visi karštai tėvynę mylime, siekdami kad Lietuvai būtų grąžintos teisės, kurias Sovietų Sąjunga sutrempė, nežiūrint iškilmingų sutarčių.

Naujųjų 1973 Metų sutikimo proga giliai nuoširdžiai sveikinu Mielus Tautiečius Tėvynėje.

Linkiu, kad Naujieji Metai būtų geresni ir atneštų didesnio žmogaus teisių pagerbimo bei daugiau laisvės.

NUŽUDYTAS PABĖGĖLIS IŠ SOVIETŲ RUSIJOS

(Atkelta iš 1 psl.)

prie Los Angeles, aš rimtai ketinau apleisti laivą, tačiau naujiena apie lietuvių jūreivį, kuris išsoko iš sovietinio laivo tiksliai tam, kad būtų jis, amerikinio kranto sargybų sugrąžintas atgal, dundėjo visų mūsų sąmonėje".

1971 metais rugsėjo 3 d. penktadienį, apie dešimtą valandą (9 val. 45 min.) Kurdakovas slapta nušoko į vandenį. Jis siekėsi Kanados kranto. Jis dėsto:

"Pasitikėdamas savo plaukiojimo ištverme, aš neužsidėjau gelbėjimosi švarko. Tai sulėtintų mano plaukimą. Būdamas šaltame ir banguojančiame vandenyje aš netgi nusimoviau savo megstinę, ir panaudodamas peilį, pririšau prie mano rankos, perpioviau savo kelnes. Nardydamas giliai bangose, aš sugebėjau nusiauti batus. Po to, kovodamas su banguojančiu vandens paviršiumi, pasileidau plaukti linkme, kur link tikėjaisi rasti krantą. Buvo baisu. Bangos mane kėlė ir tuo pat metu skandino. Po dviejų tokios kovos valandų, aš priplaukiau kažin ką tamsų ir stambų. Su šurpu pamačiau, tai buvo laivas iš kurio aš pabėgau! Aš plaukiau ratu.

Firmoji mano mintis buvo pasidavimas. Aš nebepajėgiu laikytis. Tuo laiku debesys prasiskleidė, nakties švytėjimas apšvietė žvejų laivyną, ir aš pamačiau laivus, atsuktus į krantą. Dabar aš atgavau orientaciją. Vėl aš kovojau su bangomis, silpau, užspringau, jutau, kad mano rankos tampa švininės, kad aš pradėtu skęsti į gilumas. Dvi valandas truko kova. Aš skendau. Ne, ne, aš nesugrišiu atgal, prie Karolio Markso!...

Kažin kas kitas, iš mano vidaus suriko: Dieve, jeigu tu iš tikro esi... kai mano kūnas skęsta, slenka žemyn, paimk mano sielą į aukštybes..."

Dramatiškasis epizodas, plaukimas į krantą, pasibaigė pergalingai. Kurdakovas priplaukė pakrantės uolas. Visiškai išsekęs, jis pargriuvo ant akmenų. Jis rašė: "šėstą valandą ryto patekėjo saulė ir aš pamačiau prieš save naują žemę. Saulės spinduliai pradėjo mane šildyti. Tu, senele, kuri praei Dievo malonės mano sielai, kada aš rengiausi mušti, tu suteikei Dievui dar vieną krikščionį, mane..."

Krantas nebuvo apgyventas ir Sergėjus pra-

vaikščiojo daug valandų kol gavo pamatyti žmones. Tai buvo atokesnis nuo kranto mažytis Tasu miestelis.

Kanados mergaitė, pripuolamai sutiko pabėgėlį, patalkino jam visiškai išsekusiam, pasiekėti pirmuosius namus. Kurdakovą patalpino ligoninėje, jam suteikė azylio teises. Toronto ukrainiečių bažnyčioje Sergėjus buvo pakrikštytas. Jis pradėjo dirbti su Evangelistine draugija, pasidarė keliaujantis pamokslininkas. Kurdakovas pradėjo naują, patetiškai herojinį gyvenimą: jis skelbė apie Sovietinės ateistinės sistemos žiaurības, apie Dievo išpažinimą sovietiniame pogrindyje.

Prasidėjo jo išvykos į kitus miestus. Į kitas valstybes. Kalifornijoje reziduojanti organizacija: Underground Evangelism Society pakvietė Sergėjų parengti transliacijoms jo gyvenimo istoriją. Buvo numatyta perduoti tą programą komunistiniam pasauliui.

Talkinant Amerikos pareigūnui, kongreso atstovui Earl Landgrebe, Kurdakovas gavo dviejų mėnesių vizą. Jis apsigyveno Los Angeles priemiestyje, Glendale...

Naujųjų metų išvakarėse nežinoma moteris paskambino San Bernardino policijai, kad kalnų kurorte, Running Spring viešbutyje, nusižudęs jaunas vyras. Atvykusioji policija neberado anoniminės pranešėjos. Policija rado jauno vyro lavoną. Tai buvo Sergėjus Kurdakovas!

Vienas naivus pareigūnas, jau buvo beketinąs patikėti Kurdakovo savižudyste, tačiau aukštesnė instancija pareikalavo nuodugnaus tyrimo. Dabar tirama tariama Kurdakovo nusižudymo istorija.

Kurią formą igaussis išvykis: ar jis bus užslopintas tyla, naudinga dabar politinei padėčiai? ar prasivers pro "politiką"

SOVŽURNALISTO "PILETINĖ" PAREIGA

Yra vieša paslaptis, kad kiekvienas tarybinis plunksnos žmogus kartas nuo karto privalo pasisivaistyti su smaluotu šepetėliu ant patriotinės išeivijos durų ar tvorelių. Šitoks "išpuolis" vadinamas "pilietiško budrumo ekspozicija". Šitoks "išpuolis" noriai talpinamas ir gana dosniai apmokamas. Tai, kartu yra gana kvalifikuotas "pilietiškas" aktorius. Mat, tarybiniai rašytojai, kad ir kokį beturėtų pasitikėjimo laipsnį, negauna išeivijos spaudos, nesuvidurto patriotinės išeivijos vaizdo, nežino nei įvykių kronikos, nei asmenų, tuose įvykiuose dalyvaujančių. Tokiu atveju, kada "pilietiško" stoka prikišama rašto žmogui, arba kada žūt būtų pritrūksta rublių, sovžurnalistas stveriasi už tikro pajamų šaltinio, už "buržuazinę" išeivijos gniaibymą.

Bet konkrečių davinų stoka ir orientacinis alfabetizmas visą tą pilietišką triušą paverčia ne išeivijos gniaibymu, bet savo nuosavo liežuvio apskandžiojimu.

Taip atsitiko Stasiui Laurinaičiui, jam patalpinus "Šluotoje" tarybinio pilietiško žurnalistinio budrumo blynėlį "Piknikas prie Mišigano".

Visų pirma, kodėl blynelis tilpo "Šluotoje"? Ar tai jau humoreska? Ar tai groteska? Ar tai satyra?

"Šluota" yra perpildyta savų ekonominių, moralinių ir ideologinių bėdų registracijos potvyniu. Žurnale tik retais prorečiais pasirodo vienas kitas žvilgsnis emigracijos adresu. Ir tarsi rodo tam tikrą "pilietiški" tarybinių sluoksnių nervuotumą dėl patriotinės išeivijos reikiškos.

Kas yra tasai, išeivijai gal nežinomas, Stasys Laurinaitis?

Jis priklauso tai plėdai 1940 metais išsinerusių, tada labai jaunų, sutarybintos spaudos bendradarbių, kurie metėsi ieškoti karjeros su lengva plunksna. Jau, 1925 metais gimęs, Stasiu-

tiriančiųjų sąžinės balsas? ar, ištikrųjų, mirties priežastis bus sufabrikuota taip sumaniai, kad neatsiras raktas į paslaptį?

Lietuviams, atrodo, ne tenka abejoti, kad jaunas vyras, taip dramatiškai siekęs laisvės, išgyvenęs tokią gilią savo ištikinimų metamorfozę, nenusišaus taip lengvabūdiškai kurortinio viešbučio kambarėlyje...

(a.d.)

kas buvo pastebėtas. Antrą kartą Lietuvą bolševikams užgrobęs, jis gavo kelialapį į Aukštąją partinę mokyklą Maskvoje. Čia jį pamokino kovingojo tarnybinio "pilietiško". Vilniungrįžęs, Stasiukas ėmė kopti tarnybinės ir kvailinginės karjeros laipais. Dabar, jau vyras su ūsais, pabandė savo humoristinius polinkius parodyti "Šluotoje".

Stasys pasižovė pavaizduoti kažkokį, jam tezinomą "buržuazinę emigracijos pikniką prie Mišigano". Į tą "pikniką" suvažiavo, jo tvirtinimais: "smetoniniai generoliukai", "buvę ministrai su savo sūneliais", "balzakišką amžių peržengusios ponitės", "impulsiškai žmogžudžiai", "brizgininkai", "von Rentelno ofiso pareigūnai", "SS ir gestapo valdininkai"... Šarašas gana ilgas, bet Stasiukas pamiršo, kad pustrėčios ilgos dekadės, įveikė net ir tuos nevydonus, prieš kuriuos jis laido strėles. Nebėra jū ant svieto ir išeivijoje. Iš tos gadinės tik Sniečkus su Niunka dar prisilaiko prie valdiškų edžių ok krašte...

Bet gi... išeivijos kronika negali atrasti, kad būtų buvęs koks "piknikas prie Mišigano"? Nebuvo tokio pikniko, Staseli! Negaudamas išeivijos spaudos, turėjai tenkintis tikrai tolimų varpų "pazvonais". Buvo išeivijų žurnalistų posėdis, buvo Jaunių kongresas, Vienur ir kitur nebuvo nė kvapo tų nevydony, kurie veikia Laurinaičio vaizduotėje. Tai išeivijų sueigių asmenys bent dekada jaunesni už patį Laurinaitį! Ką bekalbėti apie tuos, kurie trisdešimtį skaito senio amžiumi?

Kūrybinis Stasio "jumoro" žiūšas atsitrenkė į nepažinimą temoms, kurią jis nutvėrė lukštent. Toks rašymas didžiai nuvertina "tarybinio pilietiško patosą". Tai anemiški svaistiojimai kumščiais prieš savo atvaizdą veidrodyje.

Ar tai nėra kriminalinis polinkis gauti rublinį honorarą iš "Šluotos" už realybei neatitinkančią niekalą?

Nuo von Rentelno ir Von Sniečkaus pabėgęs

PADEKIME BĖGLIAMS

Esu sena DIRVOS skaitytoja ir nuoširdžiai prašau Jūsų kooperacijos geram tikslui.

Kaip Jus žinote mes turim du pabėgėlius lietuvių brolius — Antanas Mockapetris ir Vytautas Gadliauskas, Graikijoje, kurie nesenai pabėgo nuo sovietinio laivo Atėnų uoste. Jie dabar yra patalpinti pabėgėlių stovykloje Graikijoje.

Mūsų spauda po pirmo pranešimo apie jų pabėgimą nutilo, o mūsų organizacijos irgi tyli.

Prašau Jus padėti atskleisti lietuviams, duoti jų dabartinę adresą ir paraginkite skaitytojus pasiųsti jiems laiškus ir pinigų.

Pinigas bet kur pasaulyje yra reikalingas ir turėdami kiek dolerių kišenėje jie pasijus drąsesni.

Būtų gerai, kad mūsų organizacijos VLIK ir ALT rimtai sektų jų politinį padėtį. Nors dabartinė valdžia Graikijos yra stipriai antikomunistinė, nemanysime, kad jie yra jau saugioje pozicijoje.

DIRVOS NOVELĖS 1973 M. KONKURSAS

Rankraščius įteikti iki 1973 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1973 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavardė, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Mes gyvename žiauriais laikais kuriuose individualus žmogus, ypač lietuvis, yra už nieką skaitomas. VLIKas ir ALTas turi palaikyti kontaktą ir spaudimą Graikijos ir Amerikos valdžios. Tik jeigu jie matys, kad yra užnugarys tu pabėgėlių vikrios jėgos, tik tada žmoniškai su jais pasielgs.

Jus turit progą pasiekti tūkstančius lietuvių. Per prašymus, raginimus išjudinkit juos VLIKą ir ALTą tikrai veiklai ir nuoširdžiai pagalbai mūsų broliams! Štai jų vardai ir adresai:

Antanas Mockapetris
Camp Lavrion
Athen, Greece
Vytautas Gadliauskas
Camp Lavrion
Athen, Greece
Su pagarba,
R. Janavičiūtė
Brighton, Mass.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• Lietuvių Dienos, mėnesinis lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. 1972 m. lapkričio nr. Redaguoja redakcinė kolegija: D. Mackalienė, Pr. Gasparonis ir V. Prižgintas. Anglų k. red. A. Miliukas. Atsk. nr. kaina 80 ct., metinė prenumerata \$8. Nuo naujų metų — \$9. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, California 90029.

Šis LD nr. skirtas rašytojo Antano Vaičiulaičio kūrybai ir asmeniui pagerbti. Viršelyje matome A. Vaičiulaičio foto portretą; literatūriniam skyriui telpa A. Vaičiulaičio apybraiža "Terracina" (iš kelionių po Italiją); toliau dedamas dialogas su Vaičiulaičiu apie jo kūrybinį kelią ir išsamus Bern. Brazdžionio rašinys apie A. Vaičiulaitį, estetinio realizmo kūrėją. Visą tą medžiagą pajavirina nuotraukos iš Vaičiulaičio šeimos ir artimųjų bičiulių. Gražina Krivickienė rašo apie inž.-architektų suvažiavimą Washington; rašini iliustruoja kelios nuotraukos. Spaudos apžvalgos skyriuje spausdinamas S. reportažas "Radijo valandėliu klausimais". Toliau knygų recenzijos, iliustruota kronika ir kt. VI. Mingėla trumpu rašiniu nupasakoja Lietuvos Universiteto Kaune "biografiją".

M. Ivanauskas rašo apie įvairius dailės stilius, paillustruodamas mūsų dailininkų pavyzdžiais.

Angliškame skyriuje randame originalų Danguolės Sadūnaitės rašinį ir J. Tinio romano "Dailininko žmona" tęsinį.

Žurnalą puošia kelios dešimtys foto nutraukų iš įvairių lietuviško gyvenimo sričių.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

KLAIPĖDOS SUKILIMO JUBILIEJUS

Šiomis dienomis (sausio 9-19) sukanka penkiasdešimt metų nuo istorinio ir herojiško Lietuvos valstybės gyvenimo įvykio. Mes prisimename Klaipėdos ir Klaipėdos krašto prijungimą prie Lietuvos, prisimename Klaipėdos sukilimą, sukilimo aukas.

1923 metais sausio 6 d. įvyko, taip vadinamos iniciatorių grupės nutarimas įžengti su vietinio sukilimo šūkiu į Klaipėdos kraštą. Lietuviškosios Klaipėdos krašto jėgos buvo atspariausias sukilimo ramstis. Prie jų dėjosi ir savanoriai iš Lietuvos. Sausio 10 d. prasidėjo Klaipėdos epopėja. Sausio 19 d. Mažosios Lietuvos gelbėjimo komitetas, išsivystęs iš iniciatorių grupės, jau galėjo šilutėje paskelbti, kad Klaipėdos kraštas sujungiamas su suverenia Lietuvos valstybe.

Pergalingoji sukilimo baigmė rodo, kad per keletą amžių nuo Lietuvos atplėsto krašto prijungimas buvo istoriškai neįsengiamas. Tai buvo narsi brutalaus istorijos bėgsmo korektūra. Tą korektūrą padarė Lietuva, vedama savo istorinės misijos, lietuviškų žemių rinkimo į vieną suverenią besivaldantį geopolitinį vienetą.

Klaipėdos sukilimas atnešė į Lietuvos istoriją daug garbingų vardų, kovaviečių, aukų. Tai buvo lyg ir savanorių epo ir herojikos pakartojimas. Savanorių dvasia, sužaibusi 1918 metais, 1923 metais prasiveržė Klaipėdos sukilimo kovose. Vėlesnieji politiniai kompromisai neleido pilnai išnaudoti besąlyginės lietuviškos pergalės. Teko vėliau nuolatos grumtis su Lietuvai priešiškomis jėgomis. Už tat, Klaipėdos grumtynės atnešė Lietuvai nuostabią pergalę taip vadinamoje "sasininkų" byloje, kur mažoji Lietuva netiesiogiai pasmerkė milžinišką nacijų Vokietiją.

Istorija to nepalaidojo ir tie motyvai atsitikę nuolat ir nuolat atsikartos būsimos, nepriklausomos Lietuvos politikoje ir veikimo metoduose.

Dabar Klaipėdos kraštas, kaip ir visa Lietuva, nebeturi laisvės. Teritorija okupuota svetimos, grobuoniškos, imperalistinės valstybės smurtu. Žmonėms atimta laisvųjų rinkimų laisvė. Žmonėms atimtos visos laisvos demokratinės visuomenės teisės. Atimtos ir civilinės asmens teisės. Klaipėdos kraštas buvo tolima kaizerinės Vokie-

tijos provincija. Dabar Klaipėdos kraštas paverstas tolimu sovietinės Rusijos užkampiu. Čia pastatyti paminklai sovietiniams generolams, skamba rusų kalba, visas uosto judėjimas surusintas: laivų vardai, komunikacijos priemonės, rusų jūreivių gausumas...

Formaliai įjungtas į LTSR (Lietuvos tarybinę socialistinę respubliką), Klaipėdos kraštas yra ti pinga kitataučių okupuota provincija. Ir greta to tragiško fakto, mato me, kad sovietinė rusi-koji okupacija prasiveržė dar plačiau. Lietuviškos Rytprūsių provincijos, net nacizmo siautėjimo metais išlaikiusios lietuviškus vietovardžius, barbariškai pervadintos rusiškais vardais. Ano, didžiojo rusiškojo Drang nach Westen metu lietuviškieji kvilingai nedrįso nė užsiminti, kad lietuviškosios Rytprūsių provincijos būtų prijungtos prie LTSR teritorijos. Netikėtai Karaliaučius, mums toks savas, bet teritoriskai gana atokus, bet ir Donelaičio tėviškė tapo "rusiškėmis" žemėmis. Tolminkiemio nebėra. Lietuviškieji kvilingai pagarbiai "sutinka" su faktu, kad Donelaitis klebonavo... Čistyje Prudy miestelyje!

Vienok istorija kantri. Klaipėdos kraštas, iškenčęs aseptinių šimtmečių germanizacijos kančias, 1923 metais grįžo prie Lietuvos valstybės. "Rusiškieji" Rytprūsių nebus amžini.

Klaipėdos sukilimo jubiliejus kiekvieno lietuviavo dvasioje atsklebia ypatingai patetiškai. Jubiliejus primena Kauno karo muziejaus motto: per aukas ir pasiryžimą laisvę laimėjom! Juk Klaipėdos sukilimas nesiekė grobuoniškų teritorijos aneksavimo tikslo, bet mūsų brolių lietuvių išlaisvinimo. Tai buvo istorinio proceso neišvengiamybė: įtraukti klaidiečius lietuvius į bendrą lietuvių tautos darbą, į suverenios valstybės kūrimą.

Dabar, kada tiek skaudžių metų nubėgo nuo mūsų įvykių, atrodo tik keista, kad mūsų dailioje literatūroje neatsirado stambių veikalų apie Klaipėdos sukilimą. Matyti, laisvosios Lietuvos rašto žmonės nebuvo dar pakankamai prinokę tokius artimus istorinius įvykius perkelti į savo veikalų siužetą. Petro Rimšos "Klaipėdos atvadavimo meda-

Sakoma, kad Kainas užmušė Abelį už senus anekdotus. Kartoti, kad lietuvių išeivių veiksmų ir organizacijų politinė veikla Lietuvos laisvės reikalui ir tam tikslui daromi žygiai turėtų tarpusavyje iš anksto išaiškinti, nustatyti, suderinti ir sutartinai ir išmintingai vykdomi yra visiems iki kaulo įkyrėjės ir begaliniai įgrįšęs senos tiesos kartojimas.

O vienok tą seną tiesą, kaip tuos dešimtis Dievo įsakymus vis tenka nuolat priminti ir kartoti, nes, nors apie vienybę ir vieningą veiklą mūsųose daug kalbama, bet iš tikrųjų toli gražu nevisada veikiam vieningai, apgalvotai ir sutartinai. To išvadoje, nors neabejotinai turime ir pačius geriausius norus ir jais vadovaujamies, užuot padėję Lietuvos reikalui, dažnai jam pakenkiame ir norimų rezultatų nepasiekiamo.

Visiems žinoma, kokios svarbos okup. Lietuvai turi laisvojo pasaulio radijo transliacijos lietuvių kalba. Apie tai daug buvo ir tebėra rašoma ir kalbama. Tai klausimas, kuriuo, rodos, visų pirma turėtų rūpintis VLIKas, kaip vyriausią laisvojo pasaulio lietuvių politinei akcijai vadovaujanti organizacija. Žinoma, tai nereiškia, kad VLIKas pats tiesiogiai turėtų ar turėjo rūpintis lietuviškų transliacijų išgavimu tose valstybėse, kur tai buvo, o gal dar tebėra įmanoma, kaip pvz. Anglijos BBC, Prancūzijoje, Vakarų Vokietijoje ar Kanadoje, nors šiandien tam yra maža vilties ar visai jos nėra. Tą tikslą VLIKas gali daug tikslingiau ir sėkmingiau siekti per tų kraštų lietuvių organizacijas ar Lietuvai draugingas ir politiškai įtakingas asmenis.

Todėl iš esmės nieko bloga, o gal net naudinga, kad be turimų Amerikos Balso transliacijų lietuvių kalba papildomomis JAV radijo programomis Lietuvai rūpinasi tiesiogiai ne VLIKas, o JAV LB valdyba, kuri, atrodo, tam tikslui turi sudariusi reikalingus ryšius ir santykius. Tačiau savaime suprantama, kad prieš pradėdam tu reikalą rūpintis ir imtis konkrečių žygių ji turėjo išsiaiškinti su VLIK, kokio radijo ir kokių transliacijų Lietuvai mes norime ir koks yra geriausias kelias toms transliacijoms išgauti.

Viena didžiausia ir nedovanotina klaida praity buvo padaryta laiku neišrūpinus Radio Free Europe transliacijų pabaltiečių kalbomis tuo metu, kada tai buvo dar galima ir įmanoma padaryti. Tiesa, kurį laiką Radio Free Europe transliacijos atstodavo Amerikos Balso programos iš Europos, tačiau jos buvo nutrauktos 1958 m., likvidavus Amerikos Balso Muencheno Radijo Centrą. Vėliau Radio Free Europe transliacijų lietuvių kalba reikalu buvo dedama kai kurių pastangų, pasiteiravimų, užklausimų, reikšta pagėdavimų, tačiau jokios

lis", iškilmingo patoso skambesiu liudija mums iš anų laikų, koks buvo meno santykis su likiminiu tautos gyvenime įvykiu.

Klaipėdos sukilimas, atvadavimas, tolesnės kovos dėl lietuviškojo identiteto -- tai skaidrūs puslapiai mūsų tautos istorijos metraštyje. (J)

AR ŽINOME KO SIEKIAME IR NORIME?

STASYS ŽYMANČAS

vieningos, apgalvotos, tvirtos ir kietos akcijos niekad nebuvo išvystyta. Nestebėtina, kad jokių konkrečių rezultatų nebuvo pasiekta. O juo toliau, juo labiau tarptautinė padėtis ir JAV ir Sovietų santykiai tokioms transliacijoms išgauti darėsi vis nepalankesni.

Maždaug prieš metus ar daugiau laiko tuo klausimu susirūpino JAV LB valdyba, vadovaujama naujo pirminko V. Volerto, kuri tačia emėsi žygių išgauti transliacijas pabaltiečių kalbomis ne Radio Free Europe, bet Radio Liberty, kas toli gražu nėra tas pats. Radio Free Europe transliuoja programas penkiomis sovietų įtakoj esančioms nepriklausomoms valstybėms: Lenkijai, Vengrijai, Čekoslovakijai, Bulgarijai ir Rumunijai. Radio Liberty transliuoja programas 20 kalbų Sovietų Sąjungos tautybėms. Skirtumas esminis ir principinis. Radio Free Europe programų išgavimas Pabaltijo valstybėms reikėtų tolesnį nenutraukimą pripažinimą Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomoms valstybėms, o ne sovietų respublikoms, todėl ir pačios programos būtų laisvesnės, nepriklausomesnės ir tautiškesnės. Radio Liberty transliacijų įvedimas lietuvių, latvių ir estų kalbomis reikėtų faktiškai Lietuvos, Latvijos ir Estijos pripažinimą sovietų respublikomis ar sovietų tautybėmis, todėl, suprantama, ir jų programos būtų siauresnės ir sausesnės ir todėl mažai naudingos. Užtat JAV įstaidos leidžiasi į kalbas dėl transliacijų pabaltiečių kalbomis per Radio Liberty, nes transliuojant per jį programą 20 sovietų tautybių kalbų, nėra pagrindo atsakyti jas transliuoti lietu-

vių, latvių ir estų kalbomis. Tačiau rūpindamiesi ir su tikdami su tokiomis transliacijomis mes patys tik palengviname ir laipsniškai pripratiname JAV valdžios įstaigas, valstybės departamentą, kongresą ir prezidentūrą prie nurašymo Lietuvos, Latvijos ir Estijos iš nepriklausomų valstybių tarpo ir priskyrimą jų prie sovietų tautybių. Galime būti tikri, kad tokias transliacijas ne kitaip supras lietuviai ir pavergtoje Lietuvoje.

Šiuo metu ypač svarbu patiekti tvirtai laikytis ir kategoriškai ginti Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos nepripažinimo principą, bet jokių būdu jo vienu ar kitu keliu nesilpninti. Pabaltiečiams yra reikalingos ir priimtinos transliacijos Radio Free Europe, kurios būtų skiriamos Lietuvai, Latvijai ir Estijai, kaip formaliai nepriklausomoms valstybėms. Tačiau daugiau negu abejotina, ar pabaltiečiai turėtų sutikti su siūlomomis transliacijos Radio Liberty, kas reikėtų Lietuvos, Latvijos ir Estijos priskyrimą prie sovietinių tautybių, nubraukiant jas iš okupuotų, bet nepriklausomų tautų tarpo.

Tiek Radio Free Europe, tiek Radio Liberty transliacijų klausimas, kurios vykdomos iš Muencheno, Vakarų Vokietijoje, šiandien yra labiau negu neaiškus. Tačiau mums rūpinantis tais klausimais yra labai svarbu, kad dėl jų būtų iš anksto išsiaiškinta ir sutarta visų politinių veiksmų: VLIK, LDT, ALTO ir JAV LB ir kad jų pasiektas nusistatymas niekam nekeltų abejonių ir nekenktų pagrindiniam lietuvių politinės išeivijos ir visos Lietuvos siekimui: išlaikyti formalią Lietuvos padėtį kaip okupuotos, bet nepriklausomos valstybės. (sž)

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS NEW YORKE

Emilija Čekienė

Dar niekad JAV istorijoje paštas nebuvo taip blogai aptarnaujamas kaip dabar ir ypač New Yorke. Prasidėjus Kalėdų atvirukų siuntinėjimo sezonui, laiško rašyti visai nebesulaukdam, todėl ir žinios iš lietuvių gyvenimo dar vis pasiekia skaitytojus pavėluotai. O įvykių New Yorke ir jo apylinkėse Kalėdų laikotarpyje buvo gan daug ir įvairių.

VITAS GERULAITIS gruodžio 30 d. išgarsėjo netik didžiajame New Yorke, bet ir visame pasaulyje pasiekęs teniso čempiono vardą. Televizija rodė lošimą dvi su puse valandos, daugiausia dėmesio skiriant Vitui. Paminėjo ir tai, kad jis lietuvis ir jo tėvai Aldona ir Vytautas Gerulaitai yra pabėgę nuo Lietuvos okupanto -- rusiškojo komunisto.

Vitas Gerulaitis su kitu amerikiečiu Dupre atstovavo Ameriką tarptautinėse 18 metų jaunųjų teniso žaidynėse gruodžio 30 dieną Miami, Fla., kur dalyvaavo patys iškilieji žaidėjai iš 33

valstybių. Į žaidynių finalą įėjo Amerika su Ispanija. Ir taip JAV pasaulio juniory tenisininkų čempiono titulą laimėjo tik dėka Vito Gerulaitio. Tai didelė garbė ne tik Amerikai, bet ir mums visiems lietuviams.

Vitas yra ne vien geras žaidėjas, bet ir labai gabus bei darbštus studentas, šiemet pradėjęs studijas Kolumbijos universitete gavęs stipendiją. Pažymėtina, kad ir jo tėvelis Vytautas Gerulaitis yra buvęs Lietuvos teniso čempionu.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ KORPORACIJOS "FRATERNITAS LITUANICA" suvažiavimas įvyko gruodžio 10 d. dr. Vlodo ir dail. Reginos Ingelevičių rezidencijoje, Great Neck, N.Y. Be įvairių svarstytų organizacinių klausimų buvo išrinkta nauja valdyba iš dr. Vytauto Avižonio, pirminku ir dr. Stasio Petrausko, sekretorium, suvažiavime dalyvavo ir viešnia iš Clevelando ponė V. Nagevičienė, suvažiavimo dalyviai pasiuntė sveikinimą B. Pukelevičiutei, laimėjusiai korporacijos premiją. Kitą premiją ši korporacija paskyrė 500 dol. už pritaikymą laimėtam eilėraščiui muzikos, Laukiamam su kompozitorių atsiliepimu.

Korporacijos nariai buvo suvažiavę su šeimomis.

VIENAS IŠ SKIRTINGIAUSIŲ PARENGIMŲ prieš pat Kalėdas Kultūros Židinyje, Brooklyne įvyko Sofijos Kačinskienės meginis paroda, kurioje buvo išstatyta apie 70 eksponatų, įvairiausių megininių, daugiausia tautiniais motyvais papuoštų. Buvo keletas didelių vilnonių kilimų, įvairaus

dydžio ir modelių megstukų, skarų ir eilučių, susidedančių iš 3 dalių.

Parodą rengė DLK Birutės draugija, New Yorke skyrius, kurio pirminkinke yra p. Klivečkie-nė. Į atidarymą atsilankė daug žmonių, ypač moterų.

Birutietės po parodos oficialaus atidarymo išskirtinai gražiai ir šventiškai pakvietė publiką prie vaišių stalų, iškilmingai paruoštų, suteikdamos svečiams jaukią atmosferą, bettenka pažymėti, kad lituose nei paroda vyksta kambariuose lankytojams susėdus prie stalų, įsijungus į linksmus pokalbius buvo nukreiptas dėmesys nuo paties tikslo -- parodos. Sakoma, kad p. S. Kačinskienė primėgė tiek daug tik per šešis mėnesius. Daug eksponatų parodota ir birutininkės iš gauto pelno Kultūros Židiniui paaukojo 200 dol.

LILIJĄ ŠUKYTE, tarptautinė operų solistė, išbuvusi New Yorke pustrėčio mėnesio, kur ji Metropolitan operoje keletą kartų dainavo Mozarto "Užburtoji Fleita" ir Gluck'o "Orfeo ed Euridice" operose pagrindinius vaidmenis, gruodžio 25 d. išskrido vėl į Europą, kur ji turėjo dainuoti jau gruodžio 27 d. Muencheno operoje.

ELENA KULBER, JAV gimusi ir augusi lietuvaitė, aktyviai reiškiasi lietuvių organizaciniam gyvenime, dažnai iškeliamą kitų pamirštas sritis. Šiemet Kalėdų švenčių progos iniciatyva buvo įruošta lietuviškais šiaudiniais papuošta eglutė ir pastatytas šiluvos altorius. Aplink tą lietuvišką kaimelį buvo stambiu šriftu išrašyti šūkiai, kad Lietuvoje religija persekiojama.

Šis kaimelis įruoštas pačioje New Yorke didmiesčio širdyje, garsioje atvirukų leidykloje bei parduotuvėje Halmark Gallery, Fifth Ave. Prie to prisidėjo ir Lietuvos Vyčių Brooklyn kuopa.

PRIEŠ METUS LBA NEW YORKO APYGARDA, vadovaujama A. Vakselio, įsteigė Vaidganto Kultūros Klubą, kuris nuolat ruošia kultūrinius vakarus. Prieškalėdinis to klubo parengimas buvo dail. P. Puzino 5 metų mirties paminėjimas, kurio gyvenimą ir kūrybą apibūdino velionį gerai pažinęs dail. Juozas Bagdonas, Muz. Vytautas Strolia supažindino klausytojus su plokštelių muzika, kuri kuriuo nors būdu yra susijusi su Lietuva. Strolia turi didelį plokštelių rinkinį įvairiuose kraštuose įgrotų, pav. A. Kačanausko įdainuotą net 1907 m., Izraelyje veikiančių Vilniaus var do chorą, ilgėsningai giedantį apie Vilniaus miestą ir daug kitų, klubo pirm. yra P. Jurkus.

EDVARDAS LIOGYS šiomis dienomis buvo plačiai aprašytas Daily News laikraštyje su jo nuotrauka, kaip atlikęs didį humanišką darbą. Mat jis yra trumpų bangų radijo mėgėjas ir turi savo siustuvą bei priimtuvą. Po tragiško žemės drebėjimo Nikaragoje jis atsistatė išgirdo per savo priimtuvą iš Ohio tokiu pat trumpų bangų siustuvu šaukiamą į New Yorką. Liogys atsiliepė, jog New Yorkas klausio. Tada išgirdo, kad paleškomos 4 šeimų pavardės tikslu pranešti, kad Nikaragoje gyveną gimines yra gyvi ir sveiki.

Edvardas Liogys pranešimą priėmė ir pradėjo ieškoti pavardžių. Vieną tuoj surado telefonų knygoje ir pranešė. Kitą neradęs kreipėsi į "Daily News" laikraštį kad paskelbtų. Redakcija sutiko ir po kiek laiko atsiuntė savo fotografo ir reporterį daugiau žinių gauti.

Liogys jau eilę metų tuo operuoja ir yra susisiekęs su beveik visu pasauliu: Pietų Amerika, Australija, Austrija, Šiaurės Afrikai net Maskva, Kijevu ir t.t.

• Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Komitetas paruošė nutarimo projektą, pritaikytą Vasario šešioliktosios minėjimui. Norį šiuo projektu pasinaudoti, prašomi rašyti: VLIKas, 29 W. 57th St., New York, N. Y. 10019.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

KODĖL VOKIEČIAI PRALAIMĖJO RYTUOSE (2)

Generolas Gehlenas savo atsiminimų skyrių apie Hitlerio Rytų politiką pradeda drąsiu tvirtinimu: Aš vis dar tikiu, kad mes galėtumėm pasiekti savo karinius tikslus 1941 metais, jei nenelemti Hitlerio išsikisimui, kurių nelaimingiausias buvo Kijevo mūšis. Karinės pergalės pasekos priklausytų nuo susidariusios padėties. Hitlerio tikslas buvo užkariauti "lebensraum" ir tai vedė prie totalinio rusų valstybės išnaikinimo. Mes generaliniame etape išivaizdavome daugiau nuosaikų ir realistinę politinę sprendimą, kuriame Rusija ir toliau egzistotų. Mes supratome, kad ta milžiniška šalis, turtinga žmonėmis ir retinga žaliavomis, galėjo būti užkariauta ar tiksliau -- išvauduota iš komunizmo -- tik rusų tautos pagalba. Net ir po nepasisekimų 1941-1942 metais mes vistiek dar galėtumėm laimėti, jei karas būtų vedamas išmintingai. Mes galėjome savo pusėn patraukti rusus, vien veikdami į jų tautinio išsilaikymo instinktą, jau nekalbant apie jų neapykantą komunizmui apskritai ir Stalino režimui išskirtinai. Hitleris liko nesukalbamas.

Hitlerio nesugebėjimas išnaudoti psichologinį momentą buvo didžiausia klaida. Rusai mus pasitikio širdingai, bet mes jiems užkrovėm satrapus kaip Koch, Sauckel ir Kube, kurie žmonių viltis pavertė neapykan-

ta mums. Tos klaidos padarė mums daugiau žalos negu strateginės.

Iš esmės nūdieniai karai yra karai tarp tautų, kai tuo tarpu XVIII šimtmečių karai buvo vedami tik kariaujančių kraštų kariuomenių. Modernus karas reikalauja, kad tauta jo tikslui paaukotų savo kūną ir sielą. Juo labiau, kad nūdienis pasaulis yra padalintas į dvi stovyklas: "laisvą pasaulį" ir "tarptautinį komunizmą". Tai išpučia grynai karinio konflikto liepsnas į daug didesnio karo laužą. Hitleris ir Stalinas visados pabrėždavo ideologinį aspektą, bet ir Eisenhoweris savo atsiminimus pavadino Crusade in Europe -- Kryžiaus karu Europoje. Aš nemanau, kad ateitis pakeistų karo ir ideologijos roles. Netikiu, kad politika galėtų būti išskirta nuo ideologinio charakterio. Kaip nebūtų baisu pagalvoti, bet karai ir toliau liks neišvengiamu matomoje ateityje. Taip moko Mao, Che Guevara, Giap ir sovietų maršalas Sokolovskis, kuris atstovauja oficialią sovietų poziciją.

Karo pratęsimas į kiekvieną žmogaus veiklos sferą pabrėžia paties karo politinį charakterį. Politiniai tikslai veda į karą ir turi įtakos jo eigai. Karių tikslas yra apsidrausti nuo galimybės gauti neįmanomą uždavini. Politiniai vadai turi padaryti viską, kad kariai galėtų įvykdyti savo uždavinį, duodant jiems

ne tik fizinius, bet psichologinius ginklus.

Toliau Gehlenas duoda daug ištraukų iš Karl von Clausewitz traktato APIE KARĄ, kurį studijavo Leninas, bet ne Hitleris. Trumpai tariant, Clausewitz mokė, kad karas nėra paprastos mūšinės, bet politikos vedimas kitomis priemonėmis. Karas yra tik priemonė, o ne tikslas.

1941 m. vasarą -- tęsia toliau Gehlenas -- vokiečių kariuomenės tikslas buvo sunaikinti sovietų karines pajėgas, bet tas tikslas nebuvo pasiektas. Atvirkščiai, būta nemažų krizių, kurias apvaldyti pasisekė tik su didžiausiais sunkumais, paaukojant nepakeičiamus karius ir apginklavimą. Hitleris desperatiškai norėjo atgauti iniciatyvą 1942 metais. Jis įsakė veržtis į Leningradą ir Kaukazą. Abu tikslai buvo ne politinio, bet ūkinio pobūdžio. Pagal Clausewitz jie būtų pateisinti, jei jie visam laikui susilpnintų priešą arba sudarytų atmosferą taikai. Bet apie tai Hitleris negalvojo.

Dar 1938 metų pavasarį generolas Ludwig Beck tuo laiku buvęs generalinio štabo viršininku, paruošė studiją Hitleriui, kurioje išvedžiojo, kad Hitlerio politika veda į karą, kurio vokiečiai negalės laimėti, nes tam neturės pakankamai jėgos.

Laikė puolimo į Rusiją planavimo kariuomenės štabo viršininkas maršalas Brauchitš irgi pareiškė abejones dėl neriboto žygiavimo į Rusiją, jei ne dėl kitų, tai bent tiekimo problemos. Hitleris tačiau buvo įsitikinęs, kad jis sovietų pasipriešinimą sunaikins per keletą savaičių ir atsisakė diskutuoti jo patarimų iškelto abejones, kurias pareiškė visų armijų vadai. Jie labai greitai pasirodė teisūs. Wehrmachtas nesugebėjo sutriuškinti sovietus per vieną ar du mėnesius, o vėliau kai Maskva įsitikino, kad jai nereikia bijoti japonų užpuolimo, ji pradėjo gabenti į Vakarus Sibiro divizijas.

Konstatavęs karių abejones dėl žygio į Rusiją pasisekimo, Gehlenas nurodo, kad antra vertus karių abejones jau buvo pasirodžiusios neteisingos dėl kitų Hitlerio žygių: Rheinlando sumilietarinimo, Austrijos prijungimo, Sudetų krašto atėmimo, Muencheno, in vazijos į Čekoslovakiją ir pasyvaus vakariečių laikymosi užpuolus Lenkiją. Tų įvykių šviesoje kariai turėjo nusileisti bet šį kartą įvykiai parodė, kad jie buvo teisūs.

(Bus daugiau)

NAUJOS MISIJOS PATALPOS

Paryžiaus arkivyskupijos dėka pavyko gauti geromis sąlygomis 4 kambary patalpas. Butas yra Le Marais kvartale, netoli Bastille ir St. Paul. Į naujas patalpas pramatytą persikelti prieš Velykų šventes. Iki to laiko bus vykdomi remonto darbai ir atliekami administraciniai formalumai buto reikalui.

Apie Estiją keliais žodžiais

Retkarčiais mūsų spaudoje pasigirsta pageidavimai turėti mažą, kondensuotą brošiūrą apie Lietuvą bent pasaulinėmis kalbomis. Tokį lapelį -- atsisaukimą būtų įmanoma peržvelgti poros minučių bėgyje ir gauti pagrindines žinias apie Lietuvą ir jos problemas. Tai, aišku, turėtų būti tam tikras informacinis šedevras. Tokie informaciniai lapeliai galėtų būti spausdinami milijonais egzempliorių ir platunami visur, kur tai įmanoma.

Tokį lapelį turi estai. Mūsų žinioje toks tekstas yra anglų kalba. Aišku, tokį tekstą lengva išleisti prancūzų, ispanų, vokiečių, italų kalbomis. Tai gero popierio leidinys, standartinio 12 x 9 colių, dydžio. Lapas sulenktas į tris dalis. Susidaro šešios teksto dalys. Keturios nuotraukos, žemėlapis ir vinjetė yra iliustracinė dalis.

Tekstas sudaro keturis temos aiškinimus:

AR PAŽISTATE ESTIJĄ

Estija yra šalis ant Baltijos jūros kranto, pietus nuo Suomijos. Estija, apytikriai, Danijos dydžio.

Estija yra siaurinė šalis, kur temperatūra žemiau nulio nėra išimtis ir kur žiema trunka karštesnėmis mėnesių.

Didieji Estijos miestai yra jos sostinė Tallinn ir svarbus uostas Tartu, kuris, taip pat ir švietimo centras, ir Koht-Jarve, kasyklų ir industrijos centras.

Dėl savo strateginės padėties, Estija buvo okupuojama per daugelį karų ir patekdavo į daugelį svetimų okupacijų. Ne žiūrint to, estai išlaikė savo tautinį savitumą, savo kalbą ir literatūrą, savo kultūrą ir vakarinę civilizaciją.

Estija atgavo savo laisvę ir išsivystė į modernią europinę valstybę 1918 metais, po sekmingo Nepriklausomybės karo prieš Sovietų Rusiją. Taikos sutartis Tartu mieste 1920 metais.

AR PAŽISTATE ESTUS?

Estai priklauso Suomų-Ugrų tautinei grupei. Jų kalba, labai artima suomių kalbai, labai skiriasi nuo Indo-europiečių kalbų ir nuo rusų, kurie dabar valdo šalį.

Estai įsikūrė Baltijos jūros pakraštį daugiau kaip prieš 4000 metų. Dabar estų tautos skaičius siekia daugiau milijono.

Estai turi turtingą kultūros istoriją. Jų epinis folkloras ir poezija sudaro pagrindą, ant kurio daug poetų ir dailininkų pasiekė pasaulinės reikšmės.

Estai didžiuojasi fizinės kultūros pasiekimais. Daugiau kaip 30 estų laimėjo medalius Olimpinėse žaidynėse. Pasaulio čempionatas net du kart buvo iškovotas estų šaulių. Ristynės yra vien iš tautinio estų sporto šakų.

AR PAŽISTATE DABARTINĘ ESTIJĄ?

Estija buvo pavergta Sovietų Rusijos 1940 me-

tais. Estijos žmonės priversti gyventi po rusų valdžia.

Estija neteko penktadalio savo gyventojų: rusiškieji okupantai sistemingai likvidavo estus dešimtimis tūkstančių arba deportavo juos į Sibiro vergų stovyklas.

Estijai atimta dabar apsisprendimo teisė. Tai yra ironija, kad dabar, kada vis daugiau tautų gauna savo nepriklausomumą, Estija priversta paklusti kolonialinei santvarkai.

Estijos Nepriklausomybę iki šiol pripažįsta Vakarų pasaulio vadai, kurie laiko Sovietinę okupaciją nelegalia. JAV Kongreso rezoliucija 416.

AR PAŽISTATE DABARTINIUS ESTUS?

Estai, kuriems pavyko pabėgti iš savo tėvynės prieš rusiškąją okupaciją, gyvena dabar laisvame pasaulyje: JAV, Australijoje, Anglijoje, Švedijoje ir keliuose kituose kraštuose.

Estai, nors ir tapdami jų pasirinktų kraštų piliečiais, išlaiko savo estiškąjį savitumą ir jungiasi į vietines bei pasaulines organizacijas. Es-

tai laisvame pasaulyje turi labai aukštą edukacinį lygį, didelis procentas profesionalų, kurie aktyviai jungiasi į kūrybinę gyvenimą šalių, kur jie gyvena.

Estai turi viltį, kad tam tikru laiku jie galės nustatyti savo nuosavą likimą ir atgaus savo turėtą vietą tarp laisvųjų tautų.

Aukščiau patiektas tekstas yra informacinis minimumas, visiškai neapsunkintas vardais, datomis, detalizacija. Tačiau to teksto sugestivumas net ir eiliniam lietuviui, familiariškai žinančiam daug estiškų likimo faktų, kažkaip sistemizuoja žinias, daro jas labiau išliekančiomis atmintyje. Gal būtų toks poveikis pagauna skaitytoją, absoliučiai nežinantį estų tautos ir valstybės problemų. Tokiu atveju lapelio autoriai bus pasiekę savo tikslą. Atrodo, tad, kad net paradinis tokio leidinio tekstas -- taikomas lietuviams ir Lietuvai -- turėtų didelę informacinę galią.

Patebėtina, kad net leidinio leidėjai neišvardinti. Atrodo, kalba eilinis estas pripuolamai suktam kitataučiu. (g)

E. CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

ALT S-GOS E. CHICAGOS SKYRIAUS VEIKLA

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos East Chicagos skyrius metiniame susirinkime išsirinko naują valdybą.

Į naująją valdybą įrinkti: Vytautas Aukštuolis, Antanas Juodvalkis, Romualdas Nemickas, Jonas Rimkūnas ir Kęstutis Sidabras.

Valdyba numato artimiausiu laiku pasiskirstyti pareigomis (dauguma narių dirba vietinėje plieno pramonėje įvairiomis pamainomis, todėl sunku surasti laisvą popietę, kad visi galėtų susirinkti). Į kontrolės komisiją įrinkti: E. Pocienė, J. Bagdanskis ir J. Neverauskas.

Apie skyriaus veiklą pranešimą padarė pirm. J. Rimkūnas, pažymėdamas, kad veikloje buvo daugiau bazuotasi talka ALTai, ruošiant Vasario 16 d. minėjimą ir rėmimu kultūrinių bei visuomeninių junginių. Suaroštoji Union Piere gegužinė davė pelno ir įgalino skyrių paremti lietuvišką veiklą.

Iš turimų išteklių skyrius parėmė šiuos kultūrinius bei visuomeninius junginius:

N A U J O S I O S V I L T I E S žurnalo leidimą -- \$100.00; Lietuvių Tautinius Namus, Chicagoje -- \$100.00; Jaunimo Centro statybą, Chicagoje -- \$50.00; Jaunimo Kongresą -- \$50.00; ALT S-gos Valdybą -- \$50.00; ALTą Vasario 16 d. proga -- \$25.00; Vasario 16 d. gimnaziją, Vokietijoje (narių aukos) -- \$103.00.

Veikiantis Vasario 16 d. gimnazijai remti būrelis vis dar yra gajus ir nerodo pavargimo žymių. Nors ir kuklia auka rėmėjai prisideda prie lietuviybės išlaikymo.

Gana uoliai kai kurie skyriaus nariai platino lietuviškas knygas ir tuo prisidėjo prie lietuviškos kultūros ugdymo.

Buvo užsimota paminėti žurnalisto ir rašytojo K. Karpius mirties metines,

bet dėl kitų parengimų, nebeliko laisvos popietės.

Revizijos komisijos aktą perskaitė K. Sidabras, pažymėdamas, kad atskaitomybės ir kitos knygos vedamos tvarkingai ir siūlė metinę apyskaitą patvirtinti.

Susirinkimui pirmininkavo dr. Juozas Tautvila, o sekretoriavo Irena Rimkūnienė.

Po susirinkimo skyriaus narės pavaišino kavute ir įvairiais užkandžiais. Kavutės metu buvo dalintasi susirinkimo išpuodžiais ir tartasi dėl ateities veiklos. (aj)

OMAHA

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Omahos Ramovėnai, vis tebebūdami aktyvūs ir šiemet, lapkričio 28 d. paminėjo Lietuvos Kariuomenės šventę. Tą dieną, 10 val. ryto lietuvių bažnyčioje, kun. dekan. Tautkus atnašavo Šv. Mišias už žuvusius, mirusius ir kovojančius už Lietuvos išlaisvinimą.

3 val. p.p. parapijos salėje, įvyko antroji minėjimo dalis. Labai sukoncentruotai, Viktoras Aras, paskaitė trumpą paskaitėlę dienos tema.

Meninę dalį atliko Živilės draugovės skautės, kurias paruošė, tonto adjuvantė Irena Lileikienė. Skautės sudainavo "Ramovėnų maršą" ir "Plaukia Nemunas patvinęs". Deklamavo V. Šarkutė ir R. Šalkauskaitė. Po programos, susirinkusieji buvo pavaišinti kava ir saldumynais.

Kariuomenės švenčių minėjimų progomis, Ramovėnų surinktos aukos, visados yra paskirstomos kultūros, šalpos ir kt. įvairiems lietuviškiems reikalingams. Omahos Ramovėnai yra įnešę tūkstantinę ir į Lietuvių Fondą. Šiuo metu Ramovėnų pirmininku yra Jonas Smailys. (jp)

METŲ SKAIČIAVIMAS

Senovėje ne visai tiksliai buvo skaičiuojami metai, nes neturėta tinkamo kalendoriaus. Skaičiuota pagal mėnuli ir saulę. Buvo sakoma, kad mėnulis apeina aplink žemę per 30 parų, o tokių kelionių per metus padaro 12. Tačiau toks skaičiavimas buvo neteisingas, nes metai turi ne 360, bet 365 paras, 5 valandas, 48 minutes ir 46 sekundes. Per tiek laiko žemė apskrenda aplink saulę.

Arabai ir turkai laiką skaičiavo pagal mėnulio atmainas ir metus sudarydavo iš 360 dienų. Taip skaičiuojant, metai atsilikdavo penkios paros, 5 valandos, 48 minutės ir 46 sekundės. Praslinkus šešeriem metams, susidarydavo viršaus visas mėnuo, kuris buvo laikomas pirmuoju žiemos mėnesiu. Po 13 metų -- vasaros o po 32 vėl grįždavo į žiemą. Tą mėnesį mahometonai laikydavo si pasniko. Pasnikas buvo labai griežtas: "Nuomankstaus ryto, kai tik bus galima atskirti juodą sūnų nuo balto, iki saulės nusileidimo negalima nei valgyti, nei gerti, nei prekiauti, nei moterų būčiuoti". Po tokio pasniko pradedavo linksmoji šventė, vadinama "Bairama", kuri trukdavo net keliolika dienų. Šventėje mahometonai linksmindavosi, valgydavo geriausius valgius, gerdavo skaniausius gėrimus.

Senovės Romos valstybėje kalendorių tvarkė žyniai. Prieš Kristaus gimimą 46 metais romėnų valdovas Julius Cezaris, sukvietęs žynius ir anų laikų astronomus ir nustatė tokių kalendorių, kurį nūdien vartojame. Julius Cezaris įvedė 7 mėnesius po 31 parą (sausis, kovas, gegužė, liepa, rugpjūtis, spalio ir gruodis), 4 mėnesius po 30 parų (balandis, birželis, rugsėjis ir lapkritis); vasaris paprastais metais turi 28 paras, keliamaisiais -- 29. Romėnai Julijui Cezariui pagerbti septintą mėnesį (liepos) pavadino Juliaus vardu.

Juliaus Cezario kalendorių įsivedė daug tautų bei valstybių. Po to kalendoriaus įvedimo Romoje Naujieji Metai buvo švenčiami kovo mėnesio pirmą dieną. Rusai ir graikai šventė rugsėjo mėnesį. Tačiau Rusijos caras Petras Didysis, įsakė Naujus Metus švęsti sausio 1 dieną. Rusų šventikai (popai) laikė šį cario įsakymą bedievišku ir kovojo, kad Naujieji Metai būtų švenčiami rugsėjo mėnesio pirmą dieną, bet nelaimėjo. Mat, žydai Naujus Metus tebešvenčia rugsėjo mėnesį. Mahometonai balandžio 18, kinai ir japonai -- rudenį.

Kadangi Juliaus Cezario kalendorius taip pat turįs netikslumų, nes metų laikas jame yra ilgesnis 11 minučių ir 14 sekundžių, negu saulės metai, Tokiu būdu per 14 šimtmečių nuo saulės atsilikta 10 parų. Tad 1582 m. popiežius Grigalius XIII įsakė tų metų spalio 5 d. paskaityti už spalio 15. Vadinasi peršokta 10 parų. Be to, ateityje keturių šimtmečių laikotarpį trejus keliamuosius metus reikia skaityti paprastaisiais metais. Paskutinis toks keliamųjų metų skaitymas paprastaisiais buvo 1900 metais.

Taip pertvarkytas Juliaus Cezario kalendorius buvo pavadintas Grigaliaus kalendoriumi. Šis kalendorius tobulesnis, kad metiniai apskaičiavimai pagal saulės laiką yra tiksliausi, nes tik per tris tūkstančius metų atsiliks nuo saulės viena para. Dabar visos kultūringos pasaulio tautos metus skaičiuoja pagal Grigaliaus kalendorių. Rytų Bažnyčia laikosi senojo Juliaus Cezario kalendoriaus, aiškindama, kad J. Cezario kalendorius esąs tikresnis, nes girdi, 825 metais Nikijos vyskupas suvažiavime patvirtintas. Be to, tame pačiame suvažiavime nutarta, kad Velykos negali būti švenčiamos drauge su žydais, o pagal Grigaliaus kalendorių kai kada jos sutampa.

Jonas Miškinis

POGRINDIS

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

IR VĖL IŠ NAUJO...

Amerikos ir Kanados lietuviai investavo (eksperimentų apskaičiavimu) į Naujųjų Metų sutiktuves tiek, kiek reikia milijoniniam fondui peržengti per dešimtį metų neperžengtą užsibrėžto milijono ribą -- 200 tūkstančių žaliukų!

Gera pasielgė patriotiškoji išeivija! Fondo nuostatai neaiškūs. Milijoninis fondas iki šiol nepasisakė ar jis laiko Naujųjų Metų sutikimus remtiniais kultūriniais renginiais? Milijoninis fondas iki šiol nepažadėjo savo nuosimčiais remti Naujųjų Metų sutiktuves! Fondo kapelionai nesuvokia, kad šios sutiktuvės yra pagrindinės lietuviybės išlaikymo atramos. Jeigu tėvėliuose nepalaikys lietuviybės, kokios lietuviybės reikalauti iš vaikučių?

Jeigu fondas nežada savo nuosimčiais remti Naujųjų Metų sutiktuvių kaip tėvėlių lietuviybės išlaikymo faktoriaus, kodėl, sakykit susimildami, patriotiškiesiems išeiviams turi remti tokį fondą? Tačiau pasielgta teisingai: dviejų šimtų tūkstančių dolerių investavimas nukreiptas į tėvėlių lietuviybės išlaikymo fondus, į Naujųjų Metų fondus.

Gyvenęs prieš porą tūkstančių metų romėnų poetas Horacijus pasakė: carpe diem, quam minimum credula postero! Tai reiškia: stverk šią dieną už uodegos ir nesirūpink rytojumi!

Kam rūpintis rytojumi, jeigu gyvenamoji diena lipa mums ant kulnų? Patriotiškoji išeivija, kaip visad, stvėrė gyvenamąją dieną už uodegos. Atšvęsta laimingai: nebuvo nuskendusių haibolų tvenkiniuose, nebuvo ir aukų, persautų šampano butelių kamsčiais.

Bet kodėl, po naujametinio šurum-burumo vėl mes grįžtame į rutiną? Argi šampano bonkų salvės nuėjo tuščiomis? Argi naujametiniai valiavimai neatnaujino kasdienybės? Kodėl, ir vėl iš naujo, senos, praeitmetinės problemos sukiojasi greita mūsų?

Švėbeldžioja išeivijos pilietis:

Ar tai Vlikas, ar tai Alta -
nei man šilta, nei man šalta!

Ketureiliu kerta pastabus tautietis iš Cicero, III.:

Štai prajoja pro altorius
Jušks, apžergęs zalatorius.
Kapelionas jų Vaišnys
pionierius ten gany...

Pogrindis blaiviai įvertina padėtį. Grįžtame į rutiną. Neišvengiamo neišvengsi. Pogrindis, vis dėlto, taktiškai išpėja: nesiųskite į pionierių stovyklą tokio amžiaus dukrų, kurios gali iš ten parsivežti pionieriukų...

Čia priėjo Kadziulis ir tarė

— Pažangios idėjos labai gerai paremtos, — tvirtino vienas iš bimbinkų.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Visi pažangieji gerai pasirėmę. Vaikšto jau su lazdelėmis.

— Ką man daryti su drabužių siunta Balfui? — rūpinosi balfininkas New Yorke. — Sandėlis dabar Chicagoje, o drabužius renkame Brooklyne.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

KAPITALISTINĖ UGNĖ IEŠKO KOMUNISTINĖS UGNIES

Žinomo antikomunistinio veikėjo dukterė Ugnė Karvelytė, dirbanti Gallimard leidykloje Parizėje, nuvyko į ok. Lietuvą, ieškodama veikalo, kuriuos sovietai pasiūlys versti į prancūzų kalbą.

Brežnevo antrininkas ok. Lieuvoje:
-- Ugnė, mes turime daug verstinių knygų, vaizduojančių bolševikinę ugnį!

— Siųsk siuntą į Chicago, o ten, perpakuos ir pro New Yorką pasiųs Europon.

— Kaip mums praplėsti kultūrinius mainus? — padėjo "bendravimo" liga susirgęs pilietis.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Madų parodomis. Mūsų ponios madų parodą surengs Vilniuje, o tarybinės moterys Ciceroje.

SPAUDOS VERPETUOSE

Komunistinė "čistka" laisvame pasaulyje

Brocktono šv. Roko draugija buvo suorganizuota kaip gėrų katalikų draugija, su maldomis ir išpažintimis. Pažangiečiai ją nuo viso to išvalė. Ir po šiai dienai draugija laisva, be prietarų.

S. K.
Gimtasis Kraštas Nr. 45

Su baliais toli nenuvažiuosi

Gydytojų žmonos, inžinierienės bei biznierių žmonos, taip pat organizacijų valdybos turi suprasti, kad savo gyvenimo nepateisinsime vien baliais su punčo priemaiša suruošimu.

J. Adomavičius, M. D.
Naujienos, Nr. 245

"Poezijos" pavyzdėlis

Dantys ima kristi,
Kai nieko nekrantai,
Kai minti
Skysta koše tikta.

A. Baltakis
Literatūra ir Menas, Nr. 46

"Ožiu" pasibaigus

Andrui anais metais net dovanai norėjo išvežti į raudonąjį rojų, bet visomis keturiomis spyrsi kaip ožys vedamas į turgų.

P. Vn.
Naujienos, Nr. 284

Paslaptys liko po raktu

Alseika buvęs redaktorius Eltos pranešimų, kuriuos žino kiekvienas lietuvis. Prie svarbesnių susirašinėjimų, kurių raktą turįs pats Pirmininkas, Alseika nebuvęs prileistas.

A.
Naujienos, Nr. 298

Naujai iškeptas optometristas "Akiračiuose"

...hyperopia? Tai vadinamajam garbingam amžiui būdinga ligelė... iš arčiau — visiškai subliūra, ir nieko negali įžiūrėti. Tinkamai pasirinkti akiniai — bifokals — padeda.

(v. r.)
Akiračiai, Nr. 8

Ne kultūros tarybai Donelaitį užauginti!

Turėjom Donelaitį ir be kultūros tarybų, ir dar tokių, kokio šiandien neužaugina jokios tarybos!

K. brd.
Draugas, Nr. 283

Apie tėvą jėzuitą

Nelaimingas yra absoliučiai pasimetęs, Mokomosios Bažnyčios balsui kurčias, savo tautos tragedijos nematęs, su mūsų kvilingais bendradarbiaująs, vieton žmones, suaugusius, o ypač mūsų vaikus doros mokslo mokęs, juos disorientuojąs, mažutėlių sielas į didžiausią pavojų stumiąs tas pasime-

SATELITAS SU PRIEDU

tėlis, neva šv. Ignaco Loylos sekėjas, o iš tikrųjų tai jo idėjos išniekintojas, jėzuitas Juozas Vaišnys.

Laisvoji Lietuva, Nr. 24

"Buržuazinės" Lietuvos periodo žinovas

Kaip žinoma, nuo 1913 iki 1940 metų buržuazinės Lietuvos pramonės gamyba padidėjo 2,6 karto.

A. Ferensas
Lietuvos kompartijos sekretorius
Gimtasis Kraštas, Nr. 47

"Sidabrinės Dienos" įspūdžiai

...jeigu jau Jovaras (ar Jovarienė) užsigeidė savo svečiams duoti staigmeną, tai reikėjo į sceną paleisti nuogą ar nuogas šokėjas (moterį) ar šokėjus...

A. Nakas
Naujienos, Nr. 280

Bajoriškai-recenzijinė chaltūra

Šilbajoris vadina svarbiausią mano knygos veikėją Giedraičiu, kai tuo tarpu jo pavardė — Gerulaitis. Vaizduokis, kaip atrodytų, jeigu rimtas literatūros kritikas ponį Bovary imtų vadinti poniu Duplessis?

B. Pukelevičiūtė (H)
Draugas, Nr. 289

Ispaniškas vakaras

Londono šeštadieninė lietuvių mokykla lapkričio 18 d. rengia tipiškai ispanišką vakarą.

Europos Lietuvis, Nr. 42

Sovietinio solisto credo

Pajutau, kad gal ir neblogai čia atstovavau Tarybų Sąjungos vokaliniam menui.

Vaclovas Daunoras
Gimtasis Kraštas, Nr. 47

Pavojinga padėtis Vlikui

Kokiom buklėn Vliko atstovai pateks, jeigu į susirinkimą atvyks gyvaplaukiais apaugęs, nesikirpęs lietuviškas hipis, arba prakaito nenusiplovusi basa hipė?

Naujienos, Nr. 277

Istorinė "ekonominių mainų" pamoka

Sėdi Stalinas karklyne, Renka uteles iš klyno. Riebias siuncia į Berlyną, O kūdas atgal grąžina. Suvalkijos sūnus Naujienos, Nr. 284

TARYBINIŲ KOMPOZITORIŲ LIBRETAI: (Iš tarybinės spaudos)

Duok klusniam tarybiniam kompozitoriui "Pravdos" vedamąjį ir įsakyk "Parašyk oratoriją". Oratorija bus parašyta, solo partijoms panaudojus "Pravdos" tekstą.

Matom: skrenda satelitas, Kremliaus dažo išdažytas.

Ant retežio matom priedą, Ten visi, kas mums nugieda!

Jie visi yra lietuviai, Bet... "raudoni" jų liežuviai.

Jų dainelės širdį valdo - O gastrolės žmones skaldo...

Liepsningai ačiuojame sovietiniams agit-meninkams už išstojimuose per koncertus, o koncertų lankytojams už tų koncertų aplankymą. Koncertų pelnais gražiai paremta brangiai lėšuojanti pažangioji spauda.

Pažangios spaudos vajuos komitetas

IŠ "MAŽOSIOS LIETUVIŠKOSIOS TARYBINĖS ENCIKLOPEDIJOS"

Žymieji asmenys:

Rimka Adolfas — 1917 metais vairavo automobilį, kuriuo važiavo Leninas.

Stonis Kazys — 1918 metais buvo tarybinio milicininku Viekšniuose. Matė Leniną.

Adomaitienė Ona — 1915 gyveno Petrograde, buvo siuvėja, o 1918 metais, išgirdusi Lenino kalbą, įstojo kompartijon.

"Enciklopedijoje" nežinomi Pozdniakovas, Dekanozovas, Molotovas, Stalinas. Nežinomas ir Melchijoras Putelė, per bolševikinio seimo rinkimus gavęs daugiausiai balsų. Nepaminėtas ir Chicagoje ramiai gyvenęs pilietis, kuris nepriklausomybiniams, buržuaziniams laikais turėjo šuniuką vardu Lenin.

—
nų pilietis, kuris nepriklausomybiniams, buržuaziniams laikais turėjo šuniuką vardu Lenin.

AIDAI IR ŠEŠĖLIAI

J. Kralikauskas parašė — Urviniai žmonės.

Eugenijus Valatka parašė — Urvinis žmogus.

★
Lietuvių skaučių seserija išleido — Stovi pasakų pilis. Kubilinskas parašė — Stovi pasakų namelis.

★
D. Bindokienė parašė — Viena pasaulyje.

M. Saulaitytė parašė — Viena saulė danguj.

★
B. Brazdžionis parašė — Vidudienio sodai.

A. Šimkus parašė — Vidudienių potvyniai.

Faktas: Giedrės Kaukaitės gastrolės buvo nutrauktos: koncertas Bostone neįvyko.

AUŠRELĖ LIČKUTĖ

KONCERTO RENGĖJŲ BOSTONE AIMANA

Giedre, mes tave mylėjom -- Tau talkinom, kiek galėjom! Kodėl mums nedainavai -- Argi mus tu apgavai?

Vai, paliko nedainuota "Kur bakūžė samanota"! Buvo salė iššveista Ir trispalvė išnešta.

Tau Čikagoje pavyko, Dainavai prie Pacifiko... O su Bostonu, staiga, Netikėta pabaiga!

Ar sovietų ambasada Išėitės kitos nerado? Išskridimas toks baugus -- Juškio matome ragus.

Giedre, mes tave mylėjom -- Upėmis šampaną liejom! Bet... Juškys suriko "Ne!" -- Dingo Giedrė, kaip sapne!

ROCHESTERIO LIETUVIŲ ŽINIOS

LITUANISTINĖS MOKYKLOS EGLUTĖ

Gruodžio 17 d. Rochesterio liet. parapijos salėje įvyko lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutės šventė, kuri buvo pradėta komiteto pirmininko inž. J. Laukaičio trumpu žodžiu. Po to, programos vykdymo tvarką perdavė vedėjui V. Žmuidziniui.

Programos pagrindinę dalį sudarė rašytojo Jurgio

IEŠKOMI KŪRINIAI DAINŲ RINKINIUI

Paskubomis išvykdam iš savo gimtojo krašto, palikome savo namus, turtą ir kitokias medžiagines vertybes, bet išsinešėme savo tautiškumą, kalbą, kūrybingumą ir savitą kultūrą, kurios ryškiausiomis apraiškomis, kaip tai daina ir tautišku šokių, grožinės, didžiojo mėsos ir jas palaikome.

Yra svarbu, kad lietuviškoji daina, mūsų kultūros ir lietuviybės išsivijoje žadintoja, išliktų gyva ilgais laikais. Dėl to mūsų kompozitoriai, dainininkai, chorai ir kiti dainos mylėtojai ją ugdo ir palaiko jos gyvybę ne tik dabar, bet, reikia manyti, palaikys ir ateityje.

JAV LB Centro Valdyba, ieškodama būdų padėti lietuviškai dainai išsivijoje augti, klestėti ir išsilaikyti, ryžiasi išiešti stambesnę liaudies ir kompozitorių sukurtų dainų rinkinį, kuriuo galėtų naudotis chorai, jaunimo organizacijos, mokyklos, muzikos mokytojai ir, bendrai, dainos mylėtojai.

Šis leidinys ypatingai turėtų pasitarnauti chorams ir jų vadovams, nes tinkamų, ypač naujų, dainų trūkumas bei nuorašų pagaminimas dažnai sunkina jų darbą. Šiame rinkinyje yra numatomas didesnis populiarių ir tinkamų dainų pasirinkimas įvairaus pajėgumo chorams, jo formos, iršimas ir patvarumas taip pat bus pritaikyti praktiškam ir ilgam chorų naudojimui.

Leidinio dainų surinkimu, su tvarkymu ir spaudai paruošimu rūpinis sutiko žinomas tos srities specialistas muzikas Jonas Zdanis, 301 Troupe St., Hot Springs, Arkansas 71901. Visus techniškus ir administracinius reikalus tvarkyti Centro Valdyba pakvietė chorų entuziastą Vincą Šalčiną, 418 Main St., Delran, N.J. 08075.

JAV LB Centro Valdyba nuodžiūnai kviečia visus lietuvių muzikus — kompozitorius surasti stalčiuose anksčiau savo sukurtas dainas, arba specialiai šiam leidiniui jas parašyti (kur galima, pridėti ir akompanimentą) ir prašo jas siųsti muz. J. Zdanui iki 1973 m. kovo 1 d. Reikalui esant, siūloma su juo tartis visais muzikiniiais ir rankraščių reikalais. Taip pat būtų naudinga, kad iki to laiko chorų vadovai jam pareikštų savo pageidavimus bei komentarus šio leidinio reikalui.

Lietuviai kompozitoriai niekada nepašyktę savo darbo skirti lietuviškai kultūrai. Jiems už tai priklauso pagarba ir visų dainos mylėtojų nuodžiūnai padėka.

JAV LB Centro Valdyba

MACHINE TOOL BUILDERS

N/C MACHINING CENTER OPERATOR

Above positions available on our second shift to qualified individuals who possess a journeyman's card or proof of equivalent experience in the appropriate skilled trade. Excellent fringe benefit program and competitive wages. Apply:

**BENDIX
BUHR MACHINE
TOOL CORPORATION**
839 GREEN ST.
ANN ARBOR, MICH. 48104
PHONE 313-662-5646

An Equal Opportunity Employer (2-5)

OPPORTUNITY FOR CHIEF PHYSICAL THERAPIST

Must be registered and be willing to assume full responsibility for departmental activities. Excellent salary, fringe benefits and working conditions. Contact Administrator: **SCHOOLCRAFT MEMORIAL HOSPITAL**
Manistique, Mich. 906-341-2163 (2-4)

Jankaus paruoštas Kalėdų šventei vaizdelis "Žirnelis uogelė". Tai išpūdingai paruoštas vaizdas viena Lietuvos baudžiauninkų šeima susijusi su Kalėdomis.

Vaidybos sugebėjimais aiškiai išsiskyrė: Petras Matiukas, Izabelė Žmuidzinienė, K. Sabalytė (suauge vaidintojai) ir, Raimukas Kiršteinai, Antanina Žmuidzinaitė, Tomas Pierce, S. Žmuidzinai (mokiniai) ir kiti vaikai. Režisierius Andrius Ciemenis.

Vaidinimas davė žiūrovams malonų ir kartu įtikinančių jaudinančių įspūdį. Publikai vaidinimas labai patiko ir vaidintojams nuodžiūnai plojo.

Visi pagrindiniai vaidintojai, o taip pat ir autorius J. Jankus, režisierius A. Ciemenis ir grimootojas Ilgūnas buvo apdovanoti tėvų komiteto kukliomis dovanėlėmis.

Po vaidinimo prie puošnios eglutės pasirodė vaikų darželio vaikučiai. Jie čia visi drąsiai deklamavo, dainavo, šoko, sudarydami publikai didelį žavingumą. Šią programėlę paruošė ir vadovavo mokytoja Aldona Kiršteinienė.

Toliau vedė J. Žmuidzinai diriguojami mokiniai gražiai pagiedoję Kalėdinę giesmę "Nakties tyloje" ir kitas, kurios harmoningai rėšosi su visa programa. Mokinė Dėdinaitė vykusiai paskambino du muzikos kūrinius, o Darius Kiršteinai padeklamavo eilėraštį "Žiema". Mokytoja Jūratė su savo klasės mokiniais dainuodami pašoko tautinį ratelį.

Pagaliam, mažųjų taip laukiamas Kalėdų senelis, atkeliavo su savo dovanų maišu. Jis buvo skirtingas ir originalus. Mat, jis atkeliavo iš šaltojo Sibiro per Lietuvą mūsų tautos garbingu knygnešiu keliu ne tik su saldumynais, bet su knygomis. Jis visus vaikučius apdovanojo įvairiomis dovanėlėmis, o taip pat ir jų mokytojus ir parapijos dvasininkus. Tai graži ir sveikintina rengėjų iniciatyva.

Taip pat tėvų komiteto pirmininkas J. L. pareiškė gilią padėką buvusiam klubonui Tėvui Bernardinui už paaukotus Rochesterio lituanistinei mokyklai 200 dolerių.

Šventės rengėjams padėką priklauso ne tik už gražią įdomią programos parengimą, bet ir už jos neužtesimą.

Po šio įvyko skautų bendros Kūčios. Skautukai gražiai pagiedoję keletą kalėdinių giesmelių ir skautišku dainelių. Be to, du skautukai: Raimukas ir Dariukas Kiršteinai davė skauto įrodą. Visam tam vadovavo Draugienė ir Ilgūnas. Dalyvavo didelis būrys tėvų ir svečių.

DETROIT

• Klaipėdos prie Lietuvos prisijungimo 50 metų sukakties minėjimas įvyks sausio 14 d. tokia tvarka:

10:30 pamaldos švento Antano bažnyčioje ir 12:30 Lietuvių Namuose akademija, meninė dalis ir pietūs.

Bus pagerbti prisijungime dalyvavę Lietuvos savanoriai-sukilėliai ir 3 jaunuoliai.

Minėjimą rengia: savanoriai, ramovėnai, rutininkės ir šauliai.

• Jūrų šaulių "Švyturio" kuopa vasario 24 d. (šeštadienį), 7 v. v. Lietuvių Namuose rengia tradicinį konkursinių šokių vakarą. Bus

premijuoti trys šokiai ir kiekvienam šokiui yra skirtos trys pinigines premijos. Jauni ir suauge visi yra laukiami šiame tradiciniame šaulių šokių vakare.

• Į meno mugę, įvykusią Lietuvių Namuose gruodžio 9-18 d., atvykę visi stebėjosi jos turtingumu. Tik gal vardas "mugė" jai netiko. Daug geriau būtų buvę, jei būtų pavadinta meno paroda. Parodoje buvo išstatyta įvairių dailininkų ir gana daug paveikslų, kurių kainos nebuvo aukštos ir visiems prieinamos.

Pasitaikęs blogas oras su šalčiu ir sniegu šią meno parodą nepadarė tokia gausinga, kaip tikėtasi. Šią meno parodą suruošė Antanas Norus-Narusevičius.

• Balso rinkliavoje spalio mėn. buvo surinkta 4,009 doleriai. Balso seimo banketas davė 244 dolerius pelno. Balso Centrai iš Detroito pasiūsta 4,300 dolerių.

• Vasario 16 gimnazijai remti 55 ir 56 būrelio vadovui Petrii Vedeikai išvykus nuolatiniams apsigyvenimui į Floridą, būreliams vadovauti pakviestas Juozas Murinas. Visi 55 ir 56 būrelio rėmėjai prašome ir toliau tęsti gimnazijos remimą ir pinigų įteikti Juozui Murinui, 13196 Stoepele, Detroit, Mich. 48209, tel. WE 3-4015.

• Šaulių S-gos atstovų suvažiavimas įvyks balandžio 14-15 d. Detroito, Lietuvių Namuose 3009 Tillman St. Bus renkama nauja šaulių sąjungos vadovybė ir šventinama s-gos moterų šaulių vėliava. Vėliavos maccenatė a. a. Stasė Pranienienė. Taip pat bus šeštadienio vakare banketas, kuriame meninę programą išpildys Čiurlionio kanklių ansamblis su soliste Grigaliūnaite, vadovaujant Onai Mikulskienei.

• 1973 metais yra šaulių sąjungos įkūrėjo Vlodo Pūtvio metai, nes sueina 100 metų nuo jo gimimo. LST 1973 metus skelbia šaulių įkūrėjo Vlodo Pūtvio metais.

A. Grinius

FLORIDA

IŠ LIETUVIŲ KLUBO VEIKLOS

Visuotinas susirinkimas įvyko gruodžio 16 d. Nors didžioji dauguma klubo narių yra pensininkai ir nedirbantieji, bet susirinkime dalyvavo mažas skaičius narių. Klubu valdyba sklandžiai ir pavyzdinčiai atliko savo pareigas, todėl susirinkimo vienbalsiai buvo perrinkta ir kitiems metams. Valdybą sudaro: K. Jurgėla — pirmininkas, V. Ugenskas — vicepirmininkas, A. Ragelis — sekretorius, J. Povilaitis — išdininkas ir A. Mazol — finansų sekretorė. Į 7 direktorių tarp naujų išrinkti: dr. Miliauskas, J. Stoškus ir E. Varekojis.

Šiais metais kiekvieną sekmadienį klube buvo pietūs, pajavirinami šokiais, loterija, svečių pristatymu ir t.t.

Gruodžio 24 d. klube buvo surengtos bendros Kūčios. Gruodžio 31 d. rengiamas Naujųjų Metų sutikimas.

Klubas turi 267 narius. Ad. P-lis

• Miami Beach išnuomojami butai ir kambariai nupigintomis kainomis, su visais patogumais, prie pat jūros, Vainų vasarvietėje, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida. Tel. (305) 864-3586.

MARRIED COUPLES 21-40 YEARS OLD

If you have no dependents at home, are in fine health, have been married a year and are high school graduates, apply now for child care worker position in our residential treatment center for adolescents. Attractive cash salary, 4 days on duty and 4 days off duty, health insurance program. Provide leadership for 8-10 teenage boys and girls. Send references and personal resume or call

FT. WAYNE CHILDRENS HOME
P. O. BOX 5038
HAZELWOOD STATION
FORT WAYNE, INDIANA 46805 (97-2)

SECURITY GUARDS BOILER OPERATORS

LOW PRESSURE—Licensed. For security guards. Can be retired. Full and part time positions available. Complete uniforms furnished at company expense in addition to other benefits. Join the nation's third largest security guard co. Apply in person Mon. thru Fri. bet. 10 a.m.-4 p.m. **THE WACKENHUT CORP.**
19411 W. McNichols
Detroit, Mich.
313-538-9050
An Equal Opportunity Employer (1-3)

DIE SETTER AND PRESS MAINTENANCE MAN

Experienced with knowledge of presses to 200 tons. Only willing and steady man need apply. See Mr. McKay

THE SUDAN CO.
277 E. SECOND
ROCHESTER, MICH.
313-651-6035

POSITIONS AVAILABLE LOCALLY

MACHINE REPAIR FOREMAN (experienced in machine repair, 3-5 years).

MACHINE SHOP FOREMAN (3-5 yrs. supervisory experience)

MACHINE SHOP FOREMAN (3-5 yrs. experience, degree)

TOOL DESIGNER (experience in design of jigs and fixtures)

PATTERN FOREMAN (2 yrs. supervisory experience)

CLEANING ROOM FOREMAN (experience in cleaning room practice)

FOUNDRY FOREMAN (experience in foundry and supervision)

Steady employment and liberal fringe benefits.

FOR APPOINTMENT CALL
294-0701 Ext. 350

DAYTON WALTHER CORP.
(DAYTON DIVISION)
1366 Miami Chapel Rd.
Dayton, Ohio 45408

An Equal Opportunity Employer (96-7)

HEAD NURSE—Mental Health Inpatient Unit. Full-time, daylight position. Two years experience as Head Nurse, three years experience in a psychiatric setting required. 265-bed community hospital near Pittsburgh. Send resume to: Personnel Dept., **HOMESTEAD HOSPITAL**
1800 West Street
Homestead, Pa. 15120 (1-2)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

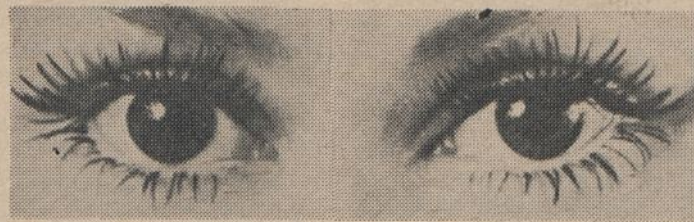
APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

Grožio salonas, kuris tikrai jus padaro gražesne

Andre Duval
ILGALAIKĖS BLAKSTIENOS

Būk miela, graži ir viliojanti

Naujausia grožio sensacija. Ilgos blakstienos nenuimamos nakčiai ar kitu laiku, paliekant "tuščio veido" išraišką. Niekas net negali žinoti, kad tai ne jūsų.

Individualiai pritaikyta prie kiekvienos jūsų blakstienos. Per 30 minučių pasidaro dalis jūsų. Su retkartiniu papildymu, tai visam laikui.

Pagrindinis pritaikymas \$15.00.

Papildymas 25 c. už blakstieną

Labiausiai puošiantis ir patenkinantis grožio pritaikymas kada yra buvęs! Malonumas, kuriuo jūs pastoviai džiaugsitės. Pilnas pasikeitimas jūsų gyvenime.

Patirkite tą nuostabų moters malonų jausmą, kada ji žino, kad ji yra patraukli ir žavinga. Skambinkite mums dėl papildomų informacijų ar užsisakymui.

ILGALAIKIS PLAUKŲ SUDEJIMAS

Pagrindas tikrai puošiančio sušukavimui

Kiekvienas \$15 įsk. kirpimą, sudėjimą iš išplovimą ir mūsų didžiulio pasirinkimo.

\$6.95

Mes pritaikome net žiliems, sausiems ir su problemomis plaukams, gražiausius sudėjimus. Naudojamas LOREAL, HELENE CURTIS, ZOTOS, HIBNER — plus mūsų 30 metų patirtimas, gerinusią garantiją. Skambinkite inform., kad galėtumėte atrodyti gražiausiai.

HELEN CURTIS
NO-SET PERMANENT
NEI SUKTUKŲ, NEI ŠIAUSIMO, NEI SPILKUČIŲ DAUGIAU!

Atšviežinimas tik su drėgnu šuku bruk — \$10 telėjimu.

ŽYMAS \$20 VITA CREAME
Ilgalaikis sudėjimas \$7.95

KIRPIMAS 2.45. DAZYMAS IR SUDĖJIMAS 6.95. PERUKO SUTVARKYMAS \$3.00. SPEC. KIRPIMAS, SVIESINIMAS — PAZILINIMAS. ISTIEMAS.

Antakių išlenkimas ir dažymas. Vaško metodu gyvplaukių pašalinimas.

ROUX Penkt. šešt. **COLOR** prieš šv. **PERPLO.** 50 c. **VIMAS** daugiau

• Uposite Southland, 845-3400
• Oposite Westgate, 333-6646
• North Olmsted, 777-8636
• Farmatown, 884-6300
• Elyria Midway Mall, Elyria 324-5742, Lorain 233-8020

Shampoo & Set

Visi sezono gražiausi stiliai, kombinuoti arba paprasti ir be rūnėsčio. Mūsų talentinga stilistė padaro tai be priekaištų.

\$2.95

Reg. \$3.50

iki \$5

daugumoj salionų

• 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161

• Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346

• Oposite Eastgate, 449-3435

• Severance Center, 382-2600, 382-2569

• Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.

• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

PASINAUDOKIT GERIAUSIU ŪŽ PIGIAUSIA KAINĄ!

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 21 D. Korp. Neo-Lituanian Clevelando skryiaus metinė šventė ir Korp! 50 metų sukakties minėjimas su menine programa.

SAUSIO 21 D. Prof. dr. Zenono Ivinskio minėjimas Naujos parapijos salėje II val. tuoj po lietuviškų pamaldų.

SAUSIO 27 D. 7:30 v. vakaro Trečias Ateitininkų Jaunimo ruošiamas Literatūros Vakaras, Programoje: Aloyzas Baronas ir jaunimo pasirodymai.

SAUSIO 28 D. Sekmadienį, 4 v.p.d. Šv. Jurgio parapijos salėje, Klaipėdos sukilimo minėjimas, Ruošia šauliai.

VASARIO 4 D. sekmadienį, Šv. Jurgio parapijos salėje bus rodomi du filmai: 12 Didžiųjų ir I septintąjį dešimtmetį. Rengia Ateities Klubas.

VASARIO 11 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos rengiami pietūs.

VASARIO 11 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas, Rengia ALT skyrius.

VASARIO 24 D. DLK Birutės d-jos Clevelando skryiaus parengimas.

KOVO 3 D. Čiurlionio Ansamblio rengiamas Užgavėnių šiu-pinsys.

KOVO 24 L. Kaziuko Mugė Naujos parapijos salėje.

BALANDŽIO 1 D. Šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai paremti pietūs.

APARTMENTS FOR RENT

Our Lady of Perpetual Help area. One and two bedroom apartments. \$125 and up. Well furnished. No children or pets. 486-0050. (91-7)

MACHINIST MACHINERY REPAIR

Several immediate openings for individuals with machine shop and machinery repair experience. Good hourly rate. Fringe benefits. Union shop. Apply in person C-E Tyler, 3615 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44114. ((2-3))

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED FITTER—LAYOUT MEN FABRICATORS

Experienced, excellent fringe benefits, high hourly rate. East Side. Day shift.

Apply in Person
NON — FERROUS METALS
21721 Tungsten Rd.
Cleveland, Ohio (99-8)

WANTED AT ONCE JOURNEYMAN OR 1ST CLASS SKILLED TOOLMAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close Tolerance. Painesville area manufacturer. Must be exp. in the manufacture of cutting tool holders, good opportunity for advancement. Good working conditions, good wages, fringes. Call direct to employer for interview.

216-946-3224
216-357-7595 (1-7)

JOURNEYMAN COREMAKERS FLOOR MOLDERS AND EXPERIENCED PERMANENT MOLD OPERATORS

For Aluminum Foundry Call 216-456-4321 between 3:30-5 PM **WINTERS INDUSTRIES DIVISION WHITTAKER CORPORATION**
4125 Mahoning Rd. N. E. Canton, Ohio (96-3)

WANTED EXPERIENCED HYDRAULIC FITTERS DAY AND NIGHT SHIFTS.

58 HOUR WEEK MINIMUM. ALL FRINGE BENEFITS. **WELDMATION, INC.**
31720 STEPHENSON HWY
MADISON HEIGHTS, MICH. (95-5)

WANTED: EXPERIENCED CENTERLESS BAR GRINDERS and MACHINISTS

to work third shift. High hourly rate, steady increases for conscientious workers, excellent fringe benefits including 10 paid holidays, paid vacations, and hospitalization and life insurance. Apply in person. **NORTHERN CROSS STEEL CO.**
5251 W. 137 St. (off Brookpark) Cleveland, Ohio (1-3)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

MIRĖ PRANAS PENKAUSKAS

Po sunkios ligos sausio 3 d. mirė Pranas Penkauskas, 50 metų amžiaus, Vilties draugijos šimtininkas, didelis Dirvos rėmėjas ir bičiulis, gyvenęs Parma Hts., Ohio.

Velionis nuliūdime paliko žmoną Aldoną, dukrą dailininkę Danutę, žentą, vaikaičius ir seserį Genovaitę gyv. Toronte.

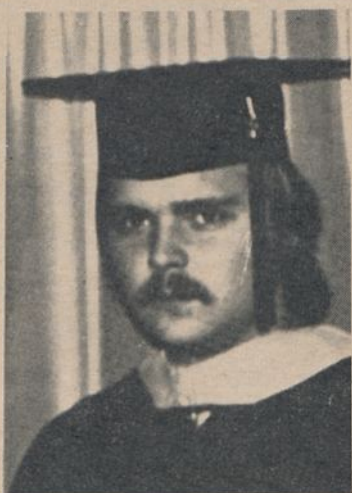
Po gedulingų pamaldų šeštadienį, sausio 6 d., artimųjų ir bičiulių gausus būrys palydėjo į amžiną poilsio vietą.

• Lithuanian Village bendrovės akcininkų metinis susirinkimas įvyks sausio 28 d. Bus padaryti svarbūs pranešimai ir renkama direktorių taryba.

• Pasaulinio garso barytonas Dietrich Fischer-Dieskau duos rečitalį, pelnas skiriamas Clevelando Orkestro narių pensijų fondui, sekmadienį, sausio 14 d., 8 v. v. Severance Hall. Jam akompanuos jaunas pianistas-dirigentas Daniel Barenboim iš Izraelio. (Sk.)

• Šunims leidimus, kainą 2 dol., kaip praneša Cuyahoga County Auditor George Voinovich, reikia išsiimti iki sausio 20 d.

• Edmundas - Algirdas Druktenis, dr. Edmundo ir Aldonos Druktenių sūnus, baigęs pradžios mokyklą Daytono ir dvejus metus mokėsi aukštesnėje mokykloje, vėliau persikėlęs į Kentucky Military Institutą — Louisville, kurį baigė 1969 metais labai gerais pažymiais. Tais pačiais metais, rudenį įstojo į Daytono universitetą, kurį per 3 metus baigė, gaudamas BS laipsnį iš biologijos. 1972 metais vasaros atostogų metu buvo išvykęs į Texas Galveston, A & M universitetą, kuriame lankė specialų kursą. Jo ateities tikslas — įsigyti Master degree iš Marine biology.

Vyresnis sūnus dr. Albertas-Mindaugas yra baigęs medicinos mokslus ir sukūręs lietuvišką šeimą su Jūrate (Garsyte) augina sūnų Dainių-Albertą. Prieš šventes susilaukė antro sūnaus, kuriam duotas vardas Saulius-Edmundas.

Dr. Edmundas ir Aldona Drukteiniai džiaugiasi sulaukę naujo anūko, o ponė Gudaitienė proanūko. (dp)

HOUSE FOR SALE

Groewood single. Excellent condition. Full basement. \$12,900.

3 bedroom single near Neff Rd. \$22,900.
GEO. KNAUS
Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300

ĮSIGIJO LIETUVIŲ NAMŲ AKCIJAS

Gruodžio mėn. Lietuvių Namų akcijas įsigijo šie asmenys: Jonas Zorska — 12 akcijų, Rimas Mesbakas — 10, Stefania ir V. Douvan — 20, R. ir Ald. Zorskai — 5, dr. Henrikas Brazaitis — 40, A. Janušauskas papildomai — 5, Karolis Titas — 3, šeima X (prašė pavardės neskelti) — 25, Julius Kazėnas — 5, A. ir Nancy Simonaitis — 1, W. ir B. McNulty — 1, Vyt. ir Julia Stuočiai — 2, Adolfas Masilionis — 10, Vaidas Augis — 1, William ir Theresa Kuzman — 10, Zigmas ir Bronė Taručiai — 5.

Vienos akcijos kaina 27 dol.

Namų statyba vyksta sėkmingai. Pamažu auga ir mūsų fondas. Didėja ir namų akcininkų šeima. Iki šiol namų akcijas įsigijo 570 šeimų bei asmenų. Ačiū visiems. Tačiau sveikam namų finansavimui dar reikia būtinai 33,000 dol.

Ed. Stepas

• The Cleveland Photographic Society netrukus pradės foto kursų žiemos

semestrą. Spalvotosios fotografijos kursas pradėtas sausio 22 d. o baltajuoda sausio 25 d. Paskaitų pradžia 7:30 val. vakaro foto klubo patalpose, 1296 West 6th Street. Platesnei informacijai gauti skambinkite Mrs. Christine Rogers, 243-1122. Šie kursai yra puiki proga foto mėgėjams pasitobulinti prieš vasaros atostogų keliones.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Perkant ar parduoant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas, antram aukšte, Kewanee Ave. Skambinti: 481-0648. (1-3)

Vilties Draugijos šimtininkui, Dirvos rėmėjui

A. A.

PRANUI PENKAUSKUI

mirus, žmonai ALDONAI, dukrai DANAI su šeima, ir seseriai GENOVAITEI nuoširdžią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Mūsų mielam bičiuliui

A. A.

PRANUI PENKAUSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną ALDONĄ, dukterį DANĄ, seserį ir kitas gimines.

Šiaučiuų šeima

JONUI SAKALUI

mirus, jo sūnui kolegai dr. ROMUI SAKALUI ir jo šeimai reiškiamo gilią užuojautą

Korp! Neo-Lithuania
Clevelando Skyrius

A. A.

JONUI SAKALUI

mirus, žmonai KAZIMIERAI ir sūnui dr. ROMUI reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Giedraičių šeima

A + A

BRONEI SURVILIENEI

mirus, dukterims dr. ALDONAI NAKUTIENEI, EUGENIJAI BARKAUSKIENEI, BRONEI MILŪNIENEI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Antanas Vaišnys

Waterbury, Conn.

Mirus

JONUI SAKALUI,

jo žmoną mielą KAZIMIERĄ ir sūnų

dr. ROMĄ giliai užjaučiam ir kartu liū-

dime

Stasys Jurgis ir Sofia
Kudokai
Santa Monica

JONUI SAKALUI

mirus, žmonai KAZIMIERAI ir sūnui

dr. ROMUI su šeima reiškiamo gilią

užuojautą

Cezaris, Algis, Edas
Modestavičiai
su šeimomis

Brangiai Motinai

MARIJAI KUPREVIČIENEI

mirus, dukrą ELENĄ ir sūnų ANDRIŲ

su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame

Ringailė ir Aleksas
Zotovai

MARIJAI KUPREVIČIENEI

mirus, sūnų ANDRIŲ, dukrą ELENĄ ir jų šeimoms giliai užjaučia

Aldona ir Stepas Mackevičiai

A. A.

MARIJAI KUPREVIČIENEI

mirus, jos sūnui ANDRIUI ir šeimai gilią užuojautą reiškia

Giedraičių šeima

Mielam kaimynui

A + A

Teis. SALIAMONUI BALTŪSIUI
mirus, žmonai STEFANIJAI, dukrai GENOVAITEI, seseriai MAGDALENAI LIESONAITIENEI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Waterbury, Conn.

Antanas Vaišnys

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakeltą iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

• Gen. štabo pulk. Juozui Lanskoronskiui, Lietuvos Karo Attaché Prancūzijoje ir Belgijoje nuo 1937 metų, š. m. sausio 7 d. sukako 80 metų.

Nežiūrint savo amžiaus gen. štabo pulk. Juozas Lanskoronskis tebėra aktyvus. Šiuo metu jis pirmininkauja Paryžiuje egzistuojančiai Buvusių Centro ir Rytų Europos Karių Federacijai. Taip pat yra aktyvus ir Lietuvių Bendruomenės Paryžiuje veikloje.

• Dirvos novelės 1973 m. konkursui gauta Valytės Jonaitytės novelė žiuronas. Rankraščiams įteikti terminas yra 1973 m. birželio 15 d.

• Washingtono sausio 14 d., 2:30 v. šv. Dominiko bažnyčioje, 630 E. St. S.W., įvyks pamaldos už Romą Kalantą ir kitus žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Šv. Mišias atnašaus kun. dr. T. Žiūraitis. Po pamaldų ten pat, parapijos salėje įvyks LB Washingtono apyl, susirinkimas.

Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 11 d., 12:30 Washingtono viešbutyje.

• Stasys Virpša, linkėdamas Dirvai geriausios sėkmės 1973 metuose ir vykdydamas dr. J. Bartkaus pagerbimui ruošti komiteto nutarimą, pridėjo čekį sumoje \$47.56, kaip pelno likutį iš ruošto pagerbimo, kuris skirtas Dirvai paremti. S. Virpša pabrėžtinai džiaugiasi Dirvos vedama linija ir jos lygiu.

Už linkėjimus ir auką nuoširdžiai dėkojame.

• Ieva Trečiokienė, Dirvos skaitytoja ir rėmėja, Vilties draugijos narė, atosotogose Virgin Island susirgo ir laivui atplaukus į New Yorką, buvo nuvežta į St. Mary's ligoninę Orange, New Jersey. Ligoninėje išbuvo 15 dienų ir dabar gydytojo priežiūroje sveikstantie, bet dar labai nepajėgi.

SOFIJA ŽUTAUTAITE, Brazilijos lietuvaitė, kankliuoja Baletų parodos metu Sao Paulo mieste. Jos mokytojas yra kun. J. Kidykas, S.J., kankliuoti išmokęs iš p. O. Mikulskienės prieš metus Clevelande. Kanklės pagamintos Brazilijoje Petro Šimonio, A. Saulaičio nuotrauka

MIRĖ DAILININKAS VACLOVAS RATAS

Australijoje sausio 4 d. mirė dail. Vaclovas Ratas, ilgą laiką sirgęs kraujo vėžiu. Buvo gimęs 1910 m. Baigęs meno mokyklą Kaune, studijavo Italijoje, vėliau buvo Vytauto Didžiojo Kultūros muziejaus meno skyriaus konservatorius.

Vaclovas Ratas (Rataiskis) buvo vienas iškiliausių mūsų grafikų, palikęs vertingų meno kūrinių.

PADEKA PRIKLAUSO VISIEMS

Stasys Lukoševičius, gyv. Elizabeth, N. J. mums rašo: "1972 m. gruodžio 29 d. Dirvos 99 nr. visai neužpelnytai už kalėdinius sveikinimus pareikšta padėka tik man asmeniškai vienam. Dėl šios padėkos turiu pareikšti sekantį: kalėdinius sveikinimus taip pat rinko kaip ir Lukoševičius, skyriaus valdyba priešaky su skyriaus pirmininku p. Abraičiu, o taip pat prisidėjo dar trys skyriaus nariai, skirtumas yra toks, kad vienas surinko daugiau, o kitas mažiau, bet norai visų vieni. Kiti asmenys be manęs aplankė tryliką vietų ir surinko 117 dol. Va, kaip matot, ar man vienam priklauso šioji padėka."

Atsipašome p. S. Lukoševičiaus jei klaidingai būsim išreiškę padėką ir šia proga norime padėkoti ALTA S-gos Elizabetho skyriaus visai valdybai su pirmininku p. V. Abraičiu priešakyje ir visiems kitiems, kurie vienokių ar kitokių būdu prisidėjo prie kalėdinių sveikinimų surinkimo Dirvai. Ačiū visiems.

NAUJA PLOKŠTELĖ

Gina Čapkauskienė dainuoja. Stereo. Išleido Belle-Arti (BA-420) Quebec, Canada.

Pirmoje pusėje yra: Lakštingalėlė — A. Kačanauskas, Oi nėra niekur K. V. Banaičio, Už balto stalo sėdėjau — K. V. Banaičio, Oi tu, kregždute — G. Gudauskienė, Šauksmas — B. Budriūno, Lakštingalės giesmė — V. Kuprevičiaus, Gėlės iš šieno — V. Jakubėno.

Antroje pusėje: Viliojanti peteliškė — A. Campra, Lakštingala ir rožė — C. Saint-Saens, Be tavo meilės — M. Sandoval, Vyturėlio daina — H. R. Bishop, Solvegos daina — E. Grieg, Mėlynasis Dunojus — J. Strauss.

Plokštelės kaina 6 dol.

LIETUVIO VISOUMENININKO PREMIJOS TAISYKLĖS

1. Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija įsteigia nuolatinę kasmetinę premiją visuomenininkui, kurios mėcenatas ir iniciatorius yra kun. dr. Juozas Prunskis.

2. Premija skiriama as-

meniui, kuris savo visuomeniniu veikimu daugiausia pasitarnavo lietuvių ir krikščioniškos kultūros idealų skiepimui ir plėtimui lietuviuose, artimiausiu siekiant visuomeninę organizacinę veiklos plotmę.

3. Kasmetinė \$500.00 premija išmoka kun. dr. J. Prunskio specialus fondas metų pradžioje.

4. Jury komisijos išrinktą premijai gauti kandidatą Pas. Liet. Kat. Bendrijos Centro Valdyba pristato kun. dr. J. Prunskio specialiam fondui išmokėti premiją.

5. Pirmoji premija už 1972 metus skiriama 1973 m. vasario mėnesį.

6. Pas. Liet. Kat. Bendrijos Centro Valdyba sudaro 5 asmenų jury komisiją, parinkdama atskirais metais įvairius kontinentus bei lietuviškas kolonijas.

7. Premijai gauti kandidatams gali siūlyti visi lietuviai, patiekdami iki 1973 m. sausio 31 dienos motyvuotą raštą jury komisijai.

8. Jury komisija iš pasiūlytų arba savo iniciatyva parinktų kandidatų išrinksi iki 1973 m. vasario 28 dienos asmenį premijai gauti.

9. Premijos paskyrimą skelbia Pas. Liet. Kat. Bendrijos Centro Valdyba, nustatydama kada ir kur ta premija bus įteikta.

10. Jury komisija sudaryta sekančio sąsauto: prof. dr. J. Meškauskas, red. Ig. Sakalas, Al. Skrupskelienė, kleb. kun. J. Stankevičius, prof. B. Vitkus.

11. Asmuo, siūlantis kandidatą visuomenininko premijai, siūnčia motyvuotą raštą jury komisijai sekančiu adresu: Ignas Sakalas, 7356 So. Campbell Avenue, Chicago, Ill. 60629, U.S.A.

LOS ANGELES

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

Los Angeles lietuvių kolonija ruošiasi iškilmingai ir plačiai paminėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę, vasario 11 dieną šia tvarka:

10:15 val. vėliavos pakėlimas šv. Kazimiero mokyklos kieme.

10:30 val. iškilmingos pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje. Dalyvauja Europos lietuvių vysk. Antanas Deksnys. Bus svečio kunigo pritaikintas pamokslas. Giedos parapijos choras ir solistai, vadovaujant komp. Broniui Budriūnui.

12:30 val. p. p. Marshall High School auditorijoje iškilmingas minėjimas. Pagrindinę kalbą pasakys Zigmantas Butkus, neseniai pabėgęs iš Lietuvos, buvęs aukštasis teismo pareigūnas.

Po minėjimo šv. Kazimiero salėje bendri dalyvių pietūs.

Visi lietuviai, iš toli ir arti, kviečiami dalyvauti.

• Kun. Vytautas Palubinskas, iki šiol buvęs Los Angeles katedros vikaru, nuo sausio 15 dienos perkeltas tom pačiom pareigoms į šv. Kazimiero parapiją, į tragiškai žuvusio kun. Romo Kasponio vietą. Kun. Palubinskas yra gimęs Lietuvoje, bet mažas išvežtas į Argentina, kur ir baigė mokslus. Vėliau studijas tęsė Romoje, kur yra įsigijęs teologijos licenciją. Prieš metus laiko atskėlė į Los Angeles, kur gyvena jo brolis ir mamytė.

REINFORCING STEEL DETAILER

Experienced on all types structures. Minimum 2 years experience required. Excellent opportunity with well established company. Salary open. Profit sharing and other excellent fringe benefits. If you qualify and are interested

Call Florida 305-922-6771

Call collect and ask for J. T. VOKAC

(2-8)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTENAS

Plokštelės "Vai lėkite, dainos" pristatymo iškilmėse, Kalba inž. Antanas Rudis (dešinėje). Iš kairės: sol. Algirdas Brazis, Lietuvos Vyčių choro dirigentas Faustas Strolia, sol. Audronė Simonaitytė -- dirigento padėjėja, vysk. Vincentas Brizgys, Marija Rudienė -- kūma ir vaizių globėja, Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir inž. Antanas Rudis -- kūmas.

P. Maletos nuotrauka

• MUZ. FAUSTO STROLIOS vedamas Lietuvos Vyčių choras Chicagoje prieš Kalėdas išleido pirmąją savo plokštelę "Vai, lėkite, dainos". Iškilmingas plokštelės pristatymas įvyko gruodžio 10 d. L. Vyčių salėje, dalyvaujant Lietuvos gen. konsulei Chicagoje J. Daužvardienei, vysk. V. Brizgiui, vakaro globėjams M. ir inž. A. Rudžiams, Chicago Lietuvos Operos meno vadovui A. Kučionui, sol. Al. Brazui ir visai eilei kitų svečių bei choristų. Idomu, kad choro pirmininkei E. Rogers atidarius plokštelės pristatymo šventę, vysk. V. Brizgys su tam tikromis ceremonijomis plokštelę net pašventino, pareikšdamas, kad šiais laikais viską galima šventinti, net ir plokšteles. Pirmoji plokštelė iškilmingai buvo įteikta jos kūmams Rudžiams, o po to pakelti šampano tostai, kuriuos pripildė tautiniais draubūžiais apsiengusios lietuvaitės. Po to apie plokštelės gimimą kalbėjo dirigentas F. Strolia, ištardamas choro pirm. E. Rogers, sol. Al. Brazio, akomponiatoriaus muz. A. Kučiono, darbuotojos bitelės muz. A. Simonaitytės bei kitų nuopelnus. Čia pat buvo pagrotos abi plokštelės pusės. Pirmoje dalyje susirinkę labai šiltai įvertino sol. Al. Brazio dainavimą, kurio balsas skambėjo bene sodriau ir giliau, negu bet kada. Antroje plokštelės dalyje, šalia kitų skambių choro dainų, ypač visus giliai paveikė partizanų daina "Gegutėlė". Pagal muz. F. Strolia, ši daina esanti Lietuvos Vyčių choro pagarbos atidavimas 30,000 žuvusių Lietuvos miško brolių: "Gegutėlė, ši metalų tu anksčiau pas mus parlėk... bet parlėkus nepažinsi tos šalies Lietuvos..." Išklausę šią dainą, kai kurie svečiai net įteikė aukas L. Vyčių chorui. Taip pat visus maloniai nuteikė plokštelėje įrašytas sol. A. Simonaitytės gražus dainavimas bei ilgamečio muzikinės kultūros puoselėtojo a.a. muz. Stepo Sodeikos pagerbimas jo "Rugilėlių" daina. Po to įvykusias draugiškas vaišes finansavo M. ir inž. A. Rudžiai. Pristatymo metu parduota 60 plokštelių, kurių kaina neaukšta -- vos 5 dol. Baigiant tenka paminėti, kad L. Vyčių choras, nors jame dainuoja nemažai jau JAV gimusių lietuvių, yra giliai lietuviškos - patriotinės nuotikos vienetas, žengiąs tikrulietaišku keliu. Šalia kitų, didelės pagarbos nusipelnę jos vadovas

muz. Faustas Strolia. Tik kyla klausimas, ar muz. F. Strolia galės ir toliau atiduoti tiek širdies L. Vyčių chorui, kai jį dirigento pareigoms paviliojo ir naujasis Jaunimo centro choras.

• TEATRINIS VIENETAS "Antrasis kaimas", kurio pasirodymus yra mačiusios ir kitos lietuvių kolonijos, buvo suburtas 1963 metais Chicagoje. Taigi, šiais metais švenčia 10 metų veiklos sukaktį. Sukaktis bus atšymėta kovo 10 ir 11 d. Jaunimo centre, Chicagoje, įvykstančiais suakutuviniiais "Antrojo kaimo" spektakliais, kur šalia naujos programos, bus parodyti ir geresni gabalai iš pirmųjų metų. Idomu, kad į suakutuvinius spektaklius žada suvažiuoti ir tie, kuriems teko vaidinti pirmuosiuose pasirodymuose. Jų tarpe minimi Almenas, Stravinskaitė, Vėžys, Demereckis, J. Žukauskas, E. Kavaliūnaitė ir kt. Daugumos moterų pavardės šiandien jau pasikeitusios, bet jos čia tebėrinomis mergaitinėmis pavardėmis. "Antrojo kaimo" pravaizda yra literatūros kritikas A. T. Antanaitis.

• PAMINEJUS prof. Z. Ivinskio mirties metines gruodžio 24 d., Chicagoje plačiai kalbama apie jo paliktą milžinišką archyvą, kurį rengiasi nupirkti Lietuvos Fondas bene už 15,000 dol. (apie šią sumą esu informuotas ne LF, bet privačių asmenų). Taip pat girdisi balsų, kad tas archyvas yra visai palaidas ir reikės specialisto, kuris, laikui bėgant, archyvą galės sutvarkyti. Šimtu procentų sutinku, kad tokį turtą turėti savo rankose yra laisvosios išeivijos pareiga ir Lietuvos Fondo žygiui niekas neturėtų prieštarauti. Stebint vieną teigiamą žygių iš Lietuvos Fondo pusės, neturėtume užmiršti ir kito, Šveicarijoje gyvenantis dr. Gerutis turi milžinišką ir gerai sutvarkytą archyvą, kuriame sukrauta medžiaga liečia Lietuvą. Esą, dr. Gerutis, jausdamas amžiaus naštą, susirūpinęs, kad tą archyvą galėtų perimti. Priešingu atveju, jei laisvoji išeivija nesusidomės, jis, laikui bėgant, galės atsidurti net Vilniuje. Tad ir vėl mūsų plokštelių, kurių kaina neaukšta -- vos 5 dol. Baigiant tenka paminėti, kad L. Vyčių choras, nors jame dainuoja nemažai jau JAV gimusių lietuvių, yra giliai lietuviškos - patriotinės nuotikos vienetas, žengiąs tikrulietaišku keliu. Šalia kitų, didelės pagarbos nusipelnę jos vadovas

cv galėjo padaryti kai kuriuos sprendimus. Pirmiausia nutarta paremti raštą. Vyt. Alanto "Šventaragio" II tomo išleidimą. Tam reikalingi LŽS Chicago skyrius surinko 192 dol., o LŽS cv iš savo kasos pridėjo 308 dol. ir tokiu būdu "Šventaragio" II tomo išleidimui paskirta 500 dol. Lietuviai spaudos darbuotojai ilgai neužmirš Vyt. Alanto, nes jo vadovaujama valdyba Lietuvių Žurnalistų Sąjungos veiklą vėl atsuko į rimtesnio darbo vėžes. Taip pat LŽS cv kreipėsi į eilę redaktorių, kurių redaguojamuo. se laikraščiuose yra nuolatiniai jaunimo skyriai, kad jie pristatytų geriausius jaunimo skyrių bendradarbius, į kreipimąsi atsiliėpė "Tėviškės Žiburių" ir "Darbininko" redaktoriai. Apsvarsčius redaktorių pristatytus kandidatus premijoms, LŽS cv iš dr. P. Daužvardžio fondo paskyrė šias premijas jaunesniems (iki 30 m. amž.) spaudos bendradarbiams: "Tėviškės Žiburių" -- Ramunei Sakalaitėi -- 60 dol., Gabijai Juozapavičiūtei -- 40 dol., Kęstutiui Šeštokui -- 20 dol. "Darbininko" -- Rasai Navickaitėi -- 40 dol., Linui Vytyviui (fotografui) -- 20 dol. Dabar laukiama, kada panašūs kandidatus pristatys kiti laikraščiai. Tuo tarpu visuomenė prašoma neužmiršti LŽS cv ruošiamo Spaudos baliaus, kuris įvyks šeštadienį, kovo 3 d. Pernykštis balius atsimintinas ne tik menine bei komfortine atmosfera, bet ir tuo, kad smarkiai papildė dr. P. Daužvardžio fondo iždą. To paties laukiama ir šiais metais.

• NAUJŲJŲ metų išvakarėse teko aplankyti iš Kauno kilusį prekybininką Norman Burstein, turintį kailių priekybą Chicago vidurmiestyje. Nors drauge su žmona Sofija būdami visai ne krikščionys, Kalėdų bei Naujųjų metų švenčių proga daugelio lietuvių jie buvo pasveikinti gražiomis šventinėmis kortelėmis. Tarp sveikinuosiujų nemažai buvo kunigų, gydytojų ir šiaip lietuviškame gyvenime žinomų asmenų. Tos kortelės tai buvo pagarbos bei prisiminimo ženklas daugumoj už gausias aukas, kurias Bursteinai aukoja lietuvių šalpai, kultūriniais reikškimais bei visuomenininkams. Tik šiais metais, šalia gausių sveikinuosiujų ten nebesimatė a.a. kan. F. Kapočiaus nuoširdžių laiškų, kuriuos jis vis siųsdavo Burnsteinams.

Illinois universitete Urbanoje gruodžio mėn. pabaltiečiai studentai susiorganizavę bendrą sąjungą, suruošė Lietuvos, Latvijos ir Estijos kultūros parodą. Nuotraukoje vienas šios parodos kampelis. A. Grybausko nuotrauka